

Malvas *mystiska flaskpost*

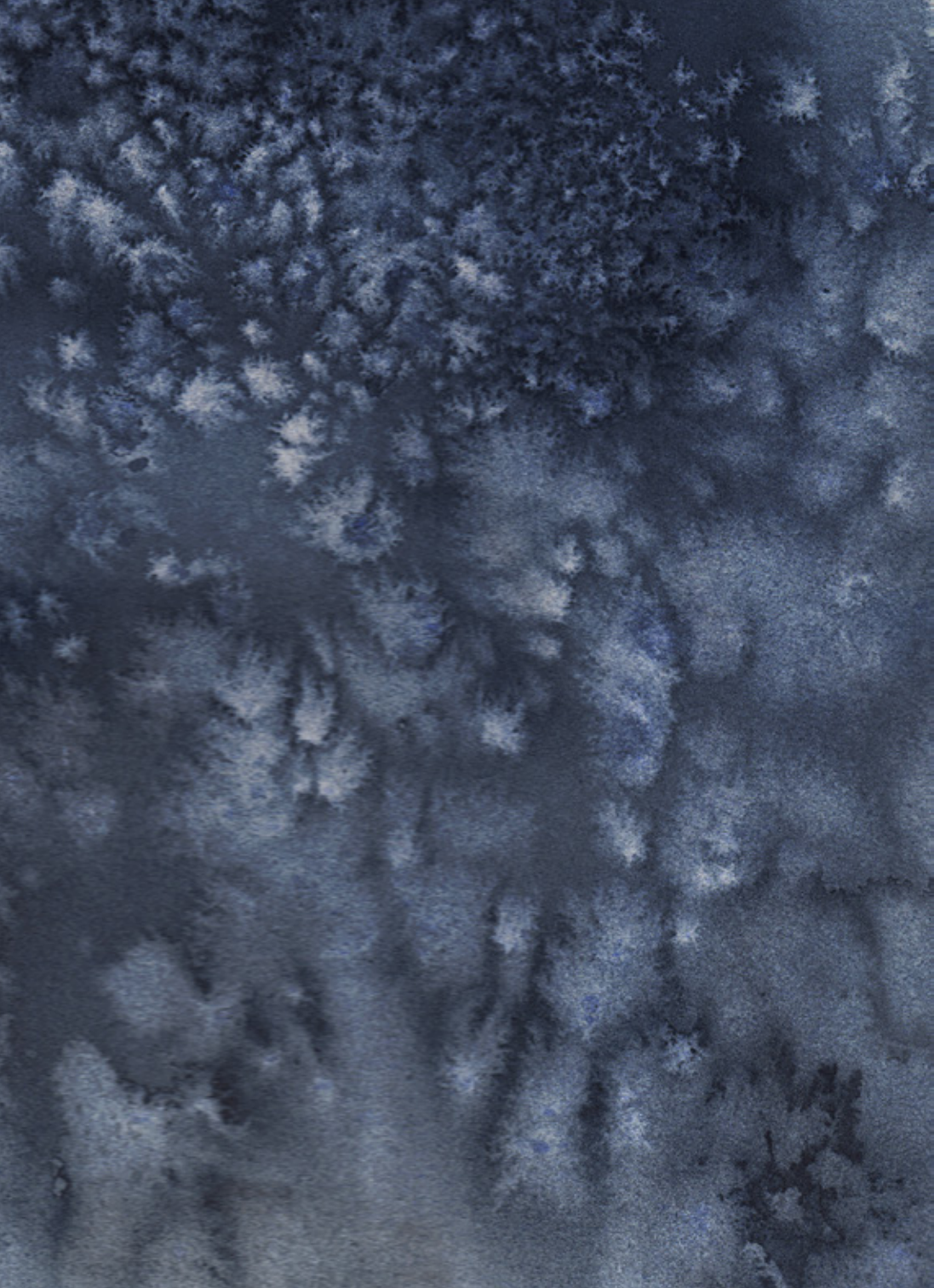
Håkan Wallander

TEXT

Lisa Johansson

BILD

<i>Det mystiska receptet</i>	7
<i>Rakt ner i vämmen</i>	15
<i>Gasen</i>	25
<i>Mysteriet med de svarta kulorna</i>	31
<i>Genom magarna</i>	37
<i>Pilóbolus</i>	43
<i>Färden genom rymden</i>	51
<i>Rume, den dansande basselusken</i>	57
<i>Nematoden</i>	65
<i>Skaparen</i>	69
<i>Art</i>	75
<i>Art visar vad han kan</i>	79
<i>Hemfärd</i>	87
Persongalleri och ordlista	95
Eftertext	97

Det mystiska receptet

Hej, jag heter Malva och är 11 år. Nu ska jag berätta om en plats som du aldrig har varit på. Och jag tror inte du skulle vilja åka dit ens om du fick chansen. Egentligen började det i skolan. Jag gick i fjärde klass och skulle berätta vad jag gjort på sommarlovet. Jag hade varit i stugan med mamma och pappa och inte längtat till skolan en endaste sekund. Jag hade lekt med Smirre varenda dag. Smirre är vår hund. En svart labrador. Allt känns bra när jag är med honom. Vi gick långa promenader, och när jag plockade smultron och trädde dem på strån ville han också smaka. När jag badade i viken hoppade han i och simmade med. Jag träffade inte så många kompisar på sommarlovet. Det bodde inga barn i närheten av stugan. Men det gjorde inte så mycket. Smirre räckte för mig, och ibland följde mamma och pappa med på promenaderna. Jag hade gjort en massa saker som jag kunde berätta om. Men det gick inte så bra. Jag kände mig som en pysande ballong när jag stod framför klassen. All kraft rann ur mig. Min röst

blev pipig. Det kom bara enstaka ord: Smirre... vår hund... sommarstuga.

”Malva, kan du prata lite högre”, sa fröken.

Och då försvann den sista luften ur ballongen och jag blev alldeles tom.

Längst bak i klassrummet gästade Kalle:

”Vad sa du? Jag hör inget!”

Jag knöt nävarna och muttrade tyst för mig själv:

”Jag har varit med Smirre.” Sen gick jag med bestämda steg och satte mig på min plats.

Jag hörde någon fnittra.

Och fröken som suckade.

På vägen hem från skolan tog jag vägen genom skogsdungen. Jag var arg som ett bi. Inte på Kalle egentligen, utan mest på mig själv. Varför ska det vara så svårt att prata när hela klassen lyssnar? Jag sparkade till en flaska som låg vid vägen och den flög rakt in i en sten och gick sönder. Typiskt. Tänk om ett djur skär sig i tassarna. Jag plockade upp bitarna och la dem i skolväskan. Då upptäckte jag att det låg ett papper i flaskan. Jag rullade upp det och läste:

*Blanda färsvingel med en rot av nattens ljus.
Tillsätt den gamle mannen från skogen och fukta
alltsammans med kospott.*

Vad kunde det betyda? Det lät som ett mystiskt recept. Tänk om det kunde hjälpa mig att bli modig. Jag googlade färsvingel på telefonen. Det är ett slags gräs som jag sett växa nere på ängen. Nattens ljus är en gammal svensk film – inte mycket hjälp. Men den gamle mannen kändes bekant på något sätt. Jag fortsatte söka på nattens ljus. Nu kom det upp en bild av en gul blomma. Naturljus. Den kände jag igen. Den växte också nere på ängen. Perfekt. Jag skyndade hem medan jag funderade på vem den gamle mannen kunde vara.

När jag kom hem upptäckte jag att receptet fortsatte på baksidan:

*Väck en gammal kula. Låt det gröna passera genom
fyra magar och omvandla det till en skimrande tråd.
Lägg sen träden i ett utsuget sjöodjur.*

Gammal kula och ett utsuget sjöodjur? Det låter ju helt ko-ko. Men att omvandla något grönt till en skimrande tråd låter ju nästan som en silkesmask. Vi hade lärt oss i skolan att maskarna äter mullbärsblad, och spinner in sig i kokonger av skimrande trådar.

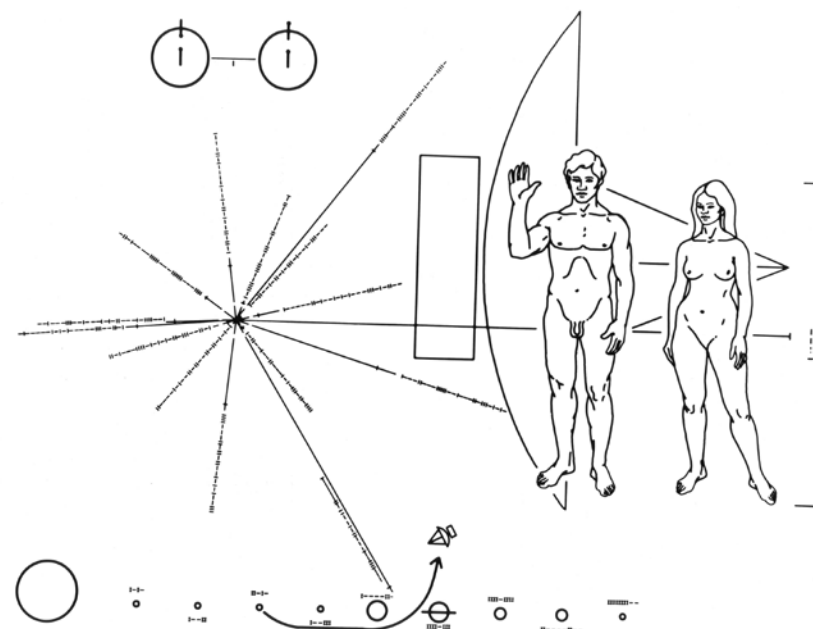
Jag älskar rebusar. Bäst att sticka iväg direkt innan mamma bad mig hjälpa till i köket. Jag ropade på Smirre. Han följer alltid med när jag ska ner till ängen eller ut i skogen. Jag tog

den lilla korgen som stod på trädgårdsbordet och la i en sax. Smirre sprang ut genom hålet i häcken och jag skyndade efter. Ute på ängen hittade jag nattljuset nästan direkt. Blekgula blommor som slokade i eftermiddagssolen. Jag krafsade med fingrarna i marken och letade runt. Fick tag på en tjock rot och klippte av. Sen la jag tillbaka jorden runt plantan och tryckte till. Fårsvingeln var ännu lättare. Den växte som vajande tuvor jämnt spridd över ängen. Smirre sprang runt medan jag plockade ett fång och la i korgen. Men ännu hade ingen gammal man visat sig.

Jag la mig ner i gräset en stund med Smirres huvud på min mage. Solen värmdde och enstaka moln seglade förbi över himlavalvet. Jag såg rakt upp i det blå. Undrade om det fanns någon där bakom molnen? När jag blundade såg jag stjärnor. Nästan som kvällshimlen. Jag brukade se nya stjärnor tändas när jag använde kikare. De tog aldrig slut. Det var som att se rakt in i evigheten.

I skolan hade jag hört att en farkost skickats ut i rymden med bilden av en kvinna och en man. Man hoppades att den skulle hittas av rymdvarelser. Då skulle de förstå att vi finns. Och hur vi ser ut. På bilden fanns också tio cirklar i olika storlekar, och en massa streck som bildade en stjärna.

Min högsta önskan är att få träffa en varelse från en annan planet. Jag tror inte jag skulle bli rädd. Jag tror bara det hade

varit otroligt spännande. Om det finns några varelser där ute i rymden, varför skulle de vilja oss något ont? Tänk så mycket vi kunde lära varandra.

När jag öppnade ögonen försvann tankarna om rymdvarelser. På himlen såg jag molnen ändra form. En vit lufsande björn förvandlades till en katt med svansen rakt upp. Jag pekade och sa till Smirre:

”Ser du katten där.”

Han reste sig upp direkt och började skälla. Tänk om

Smirre fått vara med när jag skulle prata inför klassen. Då hade allt gått mycket lättare. Men Kalle är allergisk mot hundar. Jag måste lära mig att klara det själv.

Jag och Smirre brukade hitta spännande växter när vi gick på ängen. Sen läste jag om dem på nätet. Man kan äta vissa av dem, och jag brukade göra te på mynta som jag hittade nere vid ån. Jag ville också lära mig mer om svampar. Pappa visade mig en konstig svamp när vi var i bokskogen. Fjällsopp hette den, och den var alldeles bucklig och fjällig. Engelsmännen kallar den "Old man in the woods". Men vänta nu! Det betyder ju faktiskt "den gamle mannen i skogen." Jag kände hur hårstråna på armarna reste sig. Nu var det bara kospottet kvar. Men det skulle nog bli svårare att få tag på, även om det gick en massa kor och betade i hagen.

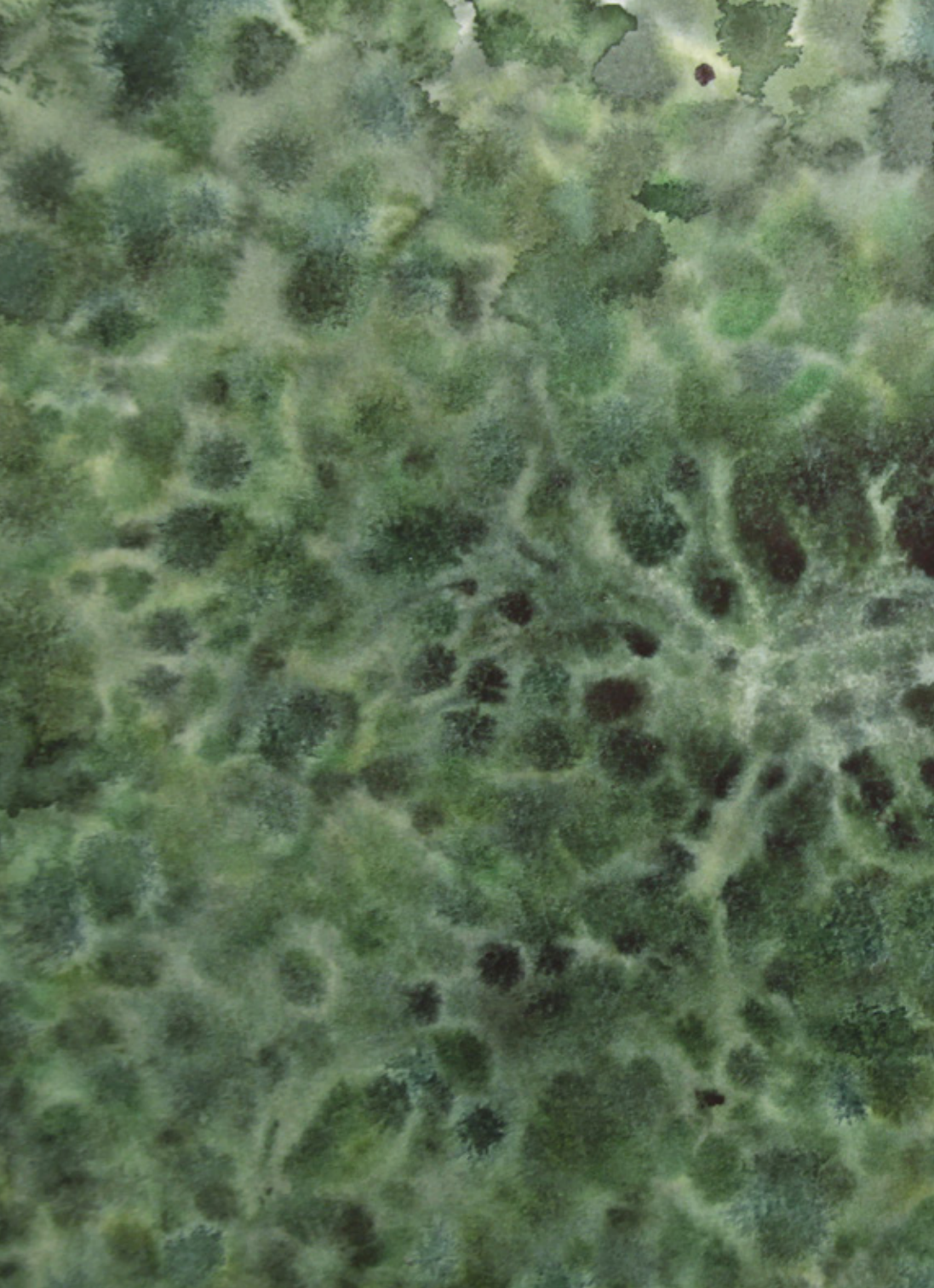
Solen försvann i moln. Vi gick till bokskogen bortanför ängen. Där satte jag mig ner på knä och borstade bort några gamla löv från marken. Då såg jag hur den trängde upp ur underjorden som ett främmande väsen. Fjällsoppen. Den påminde om Karl Johansvamp. Med tjock fot och stor välvd hatt, men inte alls lika slät och fin. När jag väl fått syn på en, hittade jag flera andra. Men en skulle räcka. Ned i korgen med den! Och sen sprang vi bort mot kohagen.

Korna tuggade sitt gräs i lugn och ro mitt i ett hav av smörblommor. Som solar lyste de i allt det gröna. Den

närmsta kon stirrade på mig när jag tänkte hoppa in i hagen. Hjärtat slog fortare än vanligt. Smirre skällde vilket inte gjorde saken lättare. Jag gick vidare till en liten kalv som såg snällare ut. Tittade länge innan jag vågade krypa in under stältråden. Smirre fick stanna utanför. Han höll sig tyst och fin men när jag reste mig upp fick kalven spatt och skuttade iväg i en yster dans. Och jag stod kvar med andan i halsen. Det skulle inte bli lätt att få ta tag på det där kospottet. Men jag tog mod till mig och gick försiktigt bort mot några kor som stod och betade i skuggan av en ek. Tittade noga var jag satte fötterna. I våras hade jag trampat i en komocka och halkat. "Glid-mina" som pappa kallade den. Jag hade blivit helt nersmetad. Nej det ville jag inte göra om.

En av korna verkade vara ledare. Jag närmade mig försiktigt och tog ett djupt andetag. Det pirrade i magen. Jag hade ingen aning om vad som skulle hända. Men så höll jag fram buketter av svamp, rot och gräs. Och nog var ledarkon nyfiken. Hon nosade, sträckte ut sin sträva tunga och grep tag. Och svampen, roten och gräset fuktades av hennes spott.

Då försvann marken under mina fötter.

Rakt ner i våmmen

Himmel och gräs virvlade runt som i en karusell. Sen blev allt omkring mig svart. Men det fortsatte att snurra. Jag kände hur jag blev alldeles blöt. Men det var ingen vanlig blöta, inte alls som regn. Istället tjockt och klabbigt.

Jag hade blivit förminskad av det mystiska receptet och sögs rakt in i kossans mun. Mina armar fastnade i klabbigt spott. Hennes kolossala tänder malde sönder allt som kom i närheten. Jag kravlade mot ljuset för att få en chans att hoppa ut. Men drogs bakåt av den sträva tungan. Då hände det som inte fick hända. Kon svalde. Jag föll ner i hennes svarta mörker. Åkte rutschkana genom matstrupen och landade med ett plask i hennes mage. Som en stor bassäng var den. Och jag sjönk ner i djupet. När jag kommit upp till ytan såg jag mig omkring. Hjärtat bankade. Jag drog djupa andetag och försökte pusta ut. Det var lugnare här. Mycket bättre än i munnen. Det kändes nästan som på äventyrsbadet. Vattnet var

varmt men inte särskilt rent. Faktiskt mycket smutsigare än på äventyrsbadet. Jag flöt runt i en soppa fylld av söndertuggat gräs. Det påminde om grön bandspagetti och luktade gott. Ungefär som en nyklippt gräsmatta. Jag skymtade en vägg och simmade ditåt. När jag kände med handen var den alldeles mjuk. Men jag märkte att den levde, för när jag tryckte in handen ryckte hela väggen till.

Väggen övergick i ett mjukt böljande valv. Jag var helt omsluten. När jag vände mig mot magbassängen var soppan full av gröna varelsor. Som en stor förväntansfull publik. Det sög till i magen. Men jag fortsatte att titta på dem. De var långsmala som gurkor. En del guppade upp och ner och såg på mig med sina stora runda ögon. Under ögonen satt en knottrig utväxt som påminde om en näsa, och under den en bred mun. Andra låg på rygg och slipade på någonting som stack ut från deras kroppar. Det såg inte ut som armar, snarare som långsmala saxar. Vaggarna runt omkring mig rörde sig som gardiner som fångat upp en vindpust från ett fönster. Vattenytan krusade sig svagt. Jag sparkade med benen i vattnet och armarna darrade. Jag tvingade mig att säga något. Men rösten var pipig.

”Vilka är ni?”

Efter viss tvekan simmade en av dem fram mot mig och sa:

”Vi är basselusker. Men vem är du?”

”Jag heter Malva.”

Varelsen kom närmare och kände på min hand med sin långsmala sax. Det skar till i fingret.

”Aj!”, sa jag. ”Det där gjorde ont!” Jag stoppade fingret i munnen och började suga. Den pipiga rösten var som bortblåst.

”Vilka konstiga zymer du har”, sa basselusken. ”De verkar helt slöa. Hur kan du klippa trådar med dem?”

”Det är inga zymer”, sa jag, ”Det är mina fingrar. Och vad då klippa trådar? Jag klipper inga trådar.”

”Vad har du dem då till?”, sa basselusken och vispade runt i soppan med sin sax som han tydligen kallade zym. Han fick tag i en trasslig härva och klippte av en trådbit. Sen sög han i sig den som pagetti.

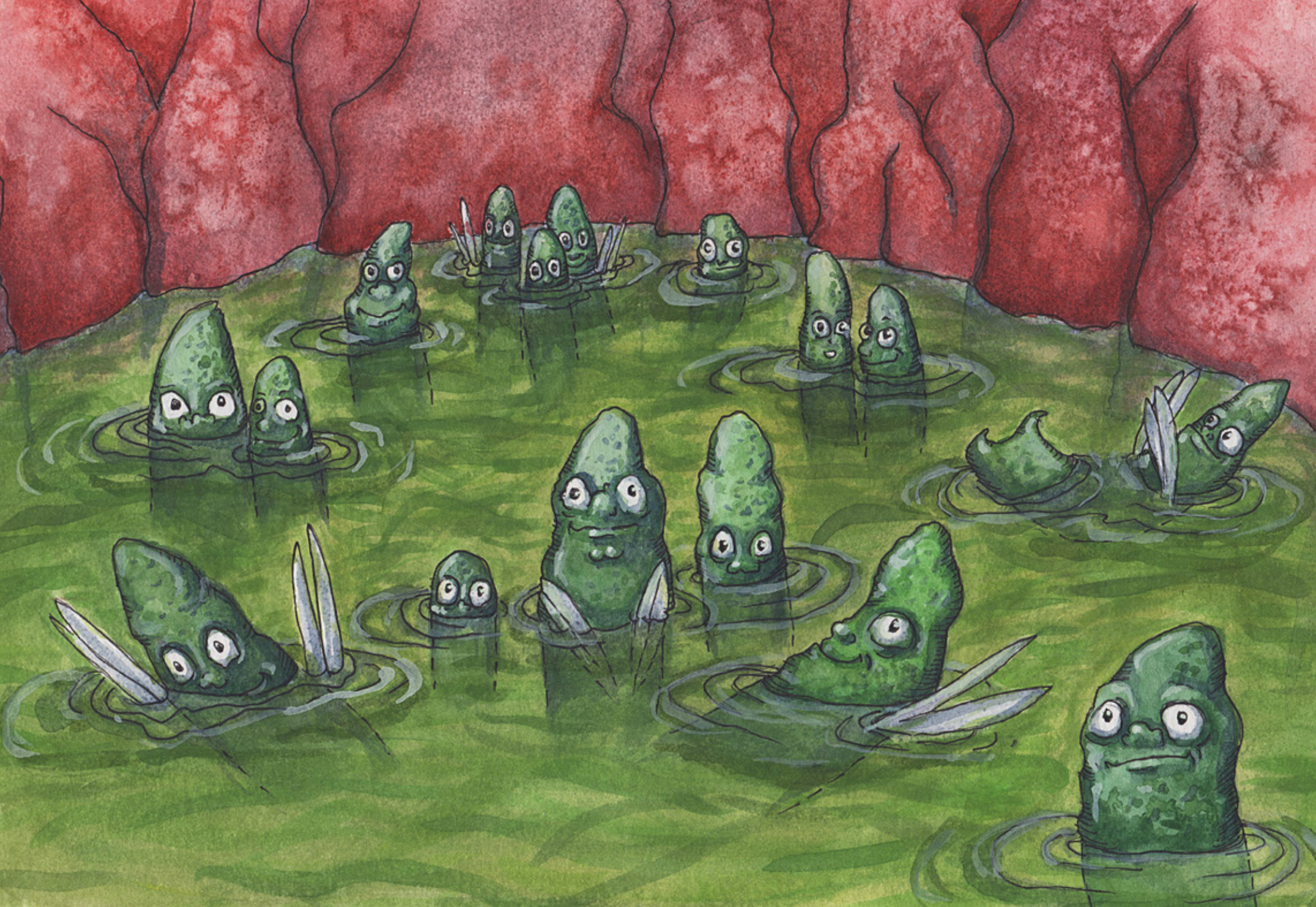
”Jag kan göra massor av saker med dem. Titta här”, sa jag och vinkade med fingrarna ett efter ett.

Basselusken såg inte särskilt imponerad ut.

”Titta här då”, sa jag och stack in pekfingret i näsan och petade ut en snorkråka. Gör om det om du kan med dina klumpiga zymer.”

”Är det sånt ni äter”, undrade basselusken och tittade på kråkan som dallrade på mitt finger.

Först blev jag alldeles paff och stirrade på basselusken. Men

sen brast jag ut i skratt och spänningen i magen försvann. Det strålade ut en vänlig värme ur basseluskens ögon. Jag stoppade kråkan i munnen och frågade:

”Var har jag hamnat egentligen?”

”Du har hamnat i våmmen. Du kom in genom det övre hålet tillsammans med trådarna.”

Jag fattade ingenting. Men senare förstod jag att våmmen är kons mage. När jag tittade upp längs våmväggen såg jag en mörk öppning som hela tiden rörde sig och ändrade form. Ibland rann det ut en sörja av söndertuggat gräs som föll ner i bassängen. Basseluskerna simmade dit direkt och började klippa. Då förstod jag att det var mynningen på matstrupen. Det var där jag fallit ut alldeles nyss.

Det kändes pirrigt att vara inne i magen på en ko. Jag skulle gärna vilja bli stor igen. Men först ville jag utforska våmmen lite mer. Jag tänkte på receptet:

*Väck en gammal kula. Låt det gröna passera genom
fyra magar och omvandla det till en skimrande tråd.
Lägg sen tråden i ett utsuget sjöodjur.*

Det måste vara så jag skulle göra för att bli stor igen.

En av basseluskerna simmade emot mig som en delfin och jag försökte ta tag i den och rida med. Men den var alldeles för hal och fingrarna fick inte grepp.

Sen fick jag syn på en basselusk som verkade ha sugit i sig alldeles för många trådar. Den var nästan dubbelt så stor som de andra, och såg ut att kunna spricka vilken sekund som helst. Den skakade, vibrerade häftigt... och delade sig mitt itu. Den nya halvan hade fått egna ögon, egen näsa och egen mun. Hur nu det hade gått till.

Den nya halvan såg sig omkring och fick syn på mig.

”Hej, vem är du?”

”Jag heter Malva. Och du då... föddes du precis nu?”

”Jag har precis blivit delad.”

”Märkligt! Hur fick du ögon och mun?”

”På samma sätt som du antar jag.”

Då kom den gamla halvan fram och hälsade.

”Hej på dig du. Vilken fin hud du har.”

Jag tittade på mina händer. De var alldeles gyllengula.

”Ja inte är jag grön som ni precis.”

”Om du heter Malva, vad heter jag då”, frågade den nya halvan.

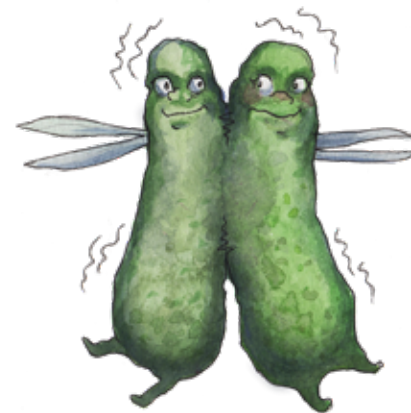
”Du kan väl heta Morgan” sa jag.

”Bra sa den gamle. Då var det avklarat. Ska ni följa med och leka med korkskruvsbasseluskerna?”

Morgan och den gamle hade tre långa snören i baken som de satte snurr på. Sen fick de fart och for ut i soppan mot några

skruvformade basselusker som simmade kors och tvärs bland alla trådnystan. Jag tog några kraftiga simtag med armarna och sparkade ifrån med benen. Morgan och den gamle försvann i fjärran. Men de väntade vid korkskruven och hjälpte mig in i ena änden. Sen for vi runt som i en karusell och kom ut i andra ändan alldeles snurriga.

”Visst var det coolt”, sa Morgan, och det tyckte jag också. Det var kul i våmmen, mycket roligare än på äventyrsbadet. Men så kom jag att tänka på Smirre. Vad synd att jag inte fått honom med mig. Men skulle han klara att simma runt i den här sörjan? Antagligen inte. Det var nog bättre att han lufsade hem till mamma och pappa. Under tiden skulle jag leta upp de där ingredienserna till förstoringsmedlet och ta mig hem. Bara jag kunde suga ut ett sjöodjur och väcka en gammal kula. Hur nu det skulle gå till?

Gasen

Det kändes konstigt och främmande att simma runt i våmmen med Morgan. Jag har alltid gillat att undersöka nya ställen. Men det blev ganska jobbigt i våmmen. Jag fick simma hela tiden och hade svårt att hinna med i Morgans takt. När jag kom fram till våmväggen drog jag med handen längs den hala ytan. Den var slemmig men ganska mjuk. Jag tog tag i den, och försökte klättra upp. Som om det vore en klättervägg. Men då ryckte hela väggen till och började darra och jag föll ner med ett plask. Morgan tittade på mig. Kanske tyckte han att jag var konstig. Men det var så häftigt att allt levde och pulserade. Väggarna var aldrig stilla och vattenytan krusade sig med jämna mellanrum. Var det ett bultande ljud som hördes? Kanske var det inbillning, men det gjorde mig lugn och trygg.

Nyfikna basselusker simmade fram och ville känna på mina fingrar. Men de fick bara titta, inte röra. Jag såg små bubblor komma upp till ytan. Morgan visste inte vad det var, men den

gamle förklarade att de kom från gasbasseluskerna som bodde på botten av våmmen.

”Kom.”, sa den gamle. ”Vi simmar ner och hälsar på dem.”

Vi dök ner alla tre. Längst ner på botten låg de huller om buller i tjocka drivor. De såg nöjda ut när de fyrade av gasbubblor från öppningar i kroppen. Deras hud var mycket knottigare än Morgans, och deras zymer grövre och kantigare. Det behövdes kraft för att klippa sönder de tjocka trådarna som sjunkit ner till botten. Jag ville simma fram och titta närmare, men då blev jag fångad i en jättebubbla som steg uppåt i ilfart. Jag hörde ett mullrande skratt. Morgan och den gamle simmade fram till mig för att se om allt var okej.

”De gillar att skoja de där gasbasseluskerna”, sa den gamle.

”Ja”, sa jag och pustade ut. ”Men varför gör de gas egentligen?”

”För att vi ska må bra”, sa den gamle. ”Känner du inte hur gott den luktar.”

Jag sniffade på bubblorna men tyckte inte alls att de luktade särskilt gott. De luktade mest som en gammal fis. Men jag ville gärna veta mer om gasen.

”Du kan fråga Bastinnan”, sa den gamle. ”Hon kommer snart att lämna över gasgåvan till skaparen. Det är mäktigt.”

”Vad då för skapare?”, undrade jag.

Men den gamle hann inte svara, för våmmen började växa.

När allt fler bubblor strömmade upp ur djupet slätades vecken på valvet ut. Jag kände hur hela kroppen stramade av det ökade trycket.

”Titta nu”, sa den gamle och pekade mot det övre hålet.

Där uppe stod den resliga Bastinnan. Hon såg stolt ut i sin huvudbonad med korta styva borst som pekade rakt upp. En mantel flätad av uråldriga trådar låg över hennes axlar. De församlade basseluskerna sträckte upp sina zymer mot henne och började klappa med dem så att hela våmmen fylldes av ett öronbedövande dån. Ljudet letade sig in i varje vrå av min kropp. Håren reste sig i nacken. Det kändes som om jag hörde samman med basseluskerna. Bastinnan såg ut över våmmen och det öronbedövande dån tystnade när hon svepte med zymerna framför sig. Hon grep sin stav och började tala.

”Lyssna! Jag har något viktigt att berätta.”

Det blev alldeles tyst och basseluskerna låg blickstill och såg upp mot Bastinnan.

Hon fortsatte: ”Den utvalda basselusken har kommit!”

Ett förväntansfullt mummel steg i våmmen och alla såg sig nyfiket omkring.

Ljus glänste runt Bastinnan. Hon lät blicken glida runt för att fånga allas uppmärksamhet. Sen vände hon sig mot mig. Naglade fast mig med sin blick.

”Var hälsad Malva! Vi har väntat länge på dig. Välkommen till våmmen!”

Jag stirrade på henne. Vad var det som hände egentligen? Jag fattade ingenting. Basseluskerna vände sig mot mig och väntade sig nog att jag skulle säga någonting. Men det var helt tomt inuti. Jag kände mig kall och sparkade med benen i soppan för att få upp värmen. Jag sa ingenting, och låtsades inte om alla blickarna.

Under tiden lösgjorde Bastinnan sin mantel och kastade iväg den genom våmmen. Den seglade som en mås, och innan jag visste ordet av hade den landat mjukt runt mina axlar. Jag kände hur kinderna började hetta. Bastinnan hade vänt ryggen mot oss. Hon talade rakt in i den mörka matstrupen. Väggarorna omkring oss började vibrera av hennes starka stämma:

”Store skapare, tag emot vår gåva. Vi tackar dig för att du har sänt din utvalda basselusk till oss.”

Trycket ökade ännu mer och Bastinnan höjde sin stav. När hon tryckte spetsen mot valvet drog en rytande orkanvind genom våmmen och försvann ut genom det övre hålet. Jag hörde kon råma i fjärran och hela valvet skakade. Skaparen hade tagit emot gasen som en gåva. Alla rörelser stannade och våmmen kom till ro. Den gamle tittade på mig med stora ögon. Morgan gapade som en fisk. Den stora massan av basselusker bugade sig djupt.

Mysteriet med de svarta kulorna

Basseluskerna hade återgått till sitt arbete med att klippa trådar. Men jag ville vara ensam en stund. Luften hade pyst ut när Bastinnan talat till mig. Men det kändes bättre nu. Jag har alltid drömt om att få uppleva något som ingen annan varit med om. Och nu hade jag blivit utvald av en basselusk inne i magen på en ko. Det var som när Bastian tog sig till fantasins värld genom att läsa boken om Den Oändliga Historien. Eller som när Lucy pressade sig igenom den hemliga gången till Narnia tillsammans med Peter, Susan och Edmund. Det finns så många böcker om fantastiska världar. Och jag hade jag hittat min egen fantastiska värld. Basseluskernas värld.

Jag väcktes ur mina funderingar när Bastinnan simmade fram och la zymen på min axel. Hon fick tillbaka sin mantel. ”Ärade Malva, vi har väntat så länge på dig.”

Hon var inte särskilt stor men jag kände mig ändå liten inför henne.

”Är du säker på att jag är den där utvalda basselusken som du pratade om?”

”Det är väl självklart. Du är helt annorlunda än vi andra.”

”Men hur kan du vara säker på att det är mig som ni har väntat på?”

”Titta på dina zymer Malva. De är inte till för att klippa trådar. De är till för viktigare saker.”

”Peta snorkråkor?”

”Snorkråkor känner jag inte till. Dina zymer är till för att öppna svarta kulor.”

”Svarta kulor?”

”Ja, de är våmmens mysterium. Inuti dem finns svaret på de stora frågorna.

”Vaddå för frågor?”

”Hur vi ska göra skaparen nöjd så att hon fortsätter att ge oss trådar.”

”Räcker det inte att ni ger henne gasen?”

”Kanske. Men jag vill veta mer. Det har varit tider då hon slutat att skicka in trådar. Och det får inte hända igen.”

”Men hur vet du att svaret finns i kulorna”, undrade jag.

”Det vet jag inte Malva. Men jag är säker på att vägen till kunskap ligger i kulorna. Kanske får vi reda på om det

finns andra våmmar med andra basselusker. Kanske får vi se skaparen. Kom så ska jag visa dig den heliga svarta kulan.”

Hon simmade längs våmväggen och tittade bakåt och såg till att jag hängde med. Vi kom till en liten glipa i väggen som Bastinnan trängde sig in i. Jag följde efter, och kände hur väggen slöt sig och tryckte mot mina kinder som klibbig deg. Efter en stund öppnade sig glipan och blev till ett hålrum inne i väggen. Här var man alldeles för sig själv. Ljuden utanför hördes bara svagt. Det var alldeles stilla och Bastinnan såg på mig med sina klara ögon.

”Nu är vi inne i den allra heligaste delen av våmmen”, sa hon. ”Det är bara några få basselusker som har varit här.”

Hon öppnade ett hemligt veck i den böljande våmväggen. Och därinne fanns en alldeles svart kula. Hon tog fram den och drog med zymen över ytan.

”Ser du de hemliga tecknen?”

Jag kände försiktigt med handen och kunde få in naglarna i några små sprickor.

”Hur gammal är den?”

”Den är urgammal” sa Bastinnan. ”Se på bilden som framträder: Den utvalda basselusken. Ser du att det är du!”

”Det där är ju bara några gamla sprickor.”

”Ser du inte urgröplingarna här. Tio stycken. Precis som antalet blad på dina zymer.”

Jag såg cirklar i olika storlekar, och en massa streck som bildade en stjärna. Det såg precis ut som meddelandet till rymden. Mitt hjärta började bulta. Svett rann från pannan. Bastinnan såg på mig med fast blick. Jag lutade mig bakåt mot våmväggen och drog djupa andetag. Det fanns tacksamhet i hennes ögon och jag kände hur den spred sig till mig. Vi låg så en lång stund. Sen var förtrollningen bruten.

”Kom Malva. Jag tror de har hittat en ny svart kula.”

Bastinnan tryckte försiktigt tillbaka den heliga kulan i sitt hemliga veck. Jag kände en tyngd inuti. Men inte något som drog mig neråt. Snarare ett slags allvar. Jag höll mig tätt intill Bastinnan. Klämde mig ut genom glipan till den stora våmmen med alla sina basselusker som simmade kors och tvärs i den gröna soppan. Vi simmade bredvid varandra mot det övre hålet. Basseluskerne hade samlats i massor. De låg och guppade omkring en svart kula som flöt i mitten. Bastinnan bad dem sära på sig, och förde fram mig till kulan. Jag kände på den. Alldeles blank var den. Hård som glas.

”Hur ska jag kunna öppna den här?”

”Jag är säker på att du kommer att lyckas”, sa Bastinnan.
”Lär känna den. Lyssna på den. Följ med på dess färd.”

Jag kände Bastinnans blick och kravlade försiktigt upp på kulan. Bredde ut armar och ben för att hålla balansen.

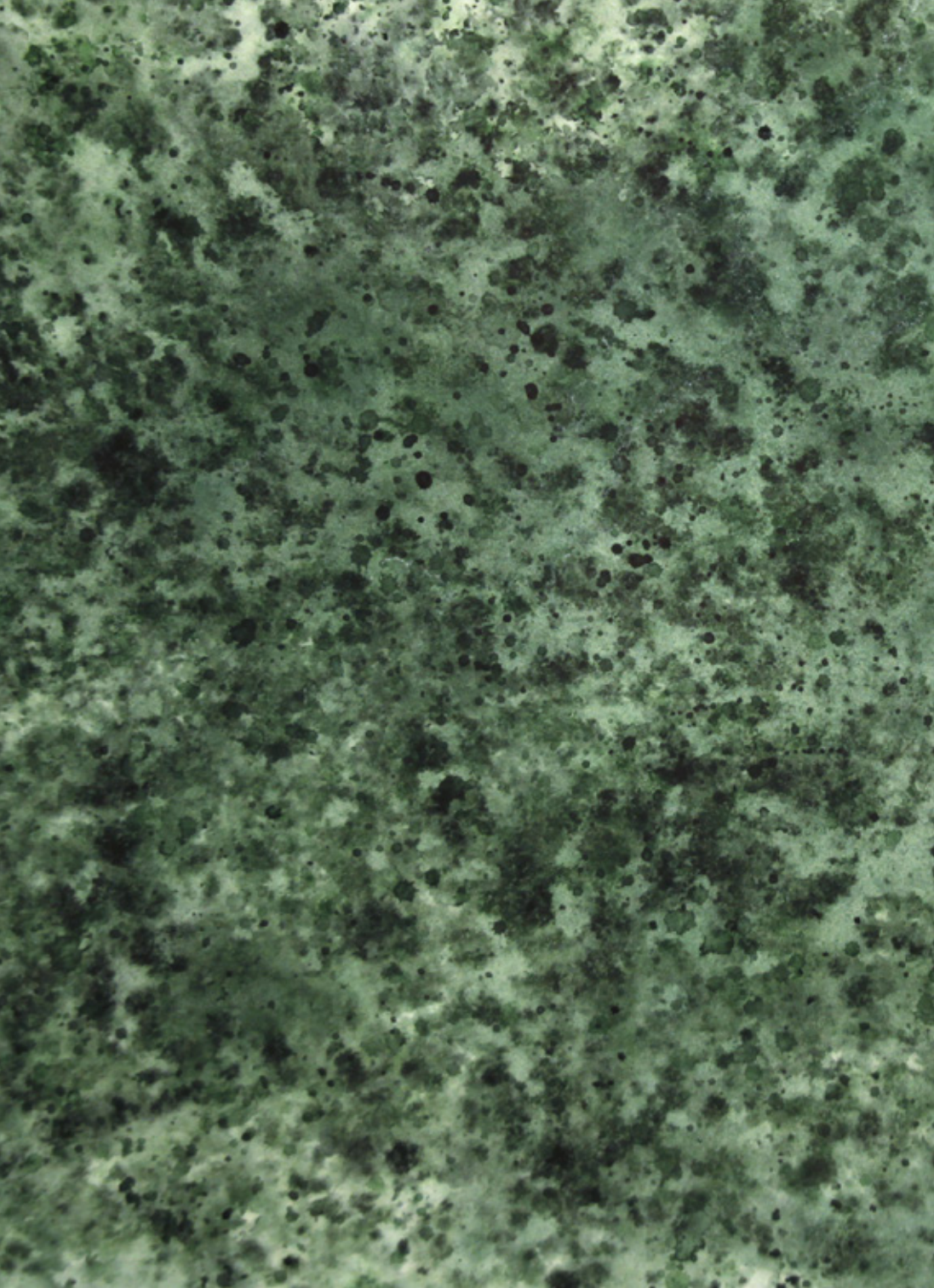
Knackade med knogen. Tryckte örat emot och lyssnade. Den lät som ett hav. Brusade långt bort. Jag blundade och koncentrerade mig. Glömde bort basseluskerne och flöt sakta fram genom våmmen. Hade ingen aning om hur jag skulle öppna den. Efterhand rörde sig kulan fortare. Jag reste mig upp och hörde Bastinnan ropa:

”Se upp Malva. Du närmar dig det nedre hålet.”

Först förstod jag ingenting, men när jag vände mig om såg jag ett hål och en kraftig virvel där soppan forsade ut ur våmmen. Jag vände mig förskräckt mot Bastinnan igen.

”Följ med den Malva. Öppna den! Och kom sen tillbaka!”

Jag blev alldeles stel och slutade andas. Men det var inget jag kunde göra. Strömmen var för stark.

Genom magarna

När jag sögs ut genom hålet kändes det som att trilla ner i en mörk brunn. Jag var livrädd för att slå huvudet i något hårt. Men väggarna var mjuka och blanka. Jag dunsade som en flipperkula och böjde på benen för att vara beredd när jag skulle slå i botten. Men fallet bromsades av ett stort nät. Senare förstod jag att detta var färden genom kons magar. Efter våmmen föll jag ner i nätmagen där jag gungades fram och tillbaka. Halvsmälta grästrådar som samlats på nätet slungades upp i våmmen, och så småningom upp i munnen så att kon kunde tugga dem igen när hon idisslade. Jag lyckades hålla mig kvar. Men slank sen ut genom nätet till bladmagen där vätskan sögs ut genom små hål i väggen. Soppa blev till en klabbig gröt och jag fick hålla händerna framför ansiktet för att inte få in gröten i mun och näsa. Så småningom kom jag ner i löpmagen som är en bassäng. Precis som våmmen fast mycket mindre. Men soppa var inte lika skön att bada i. Det

var snarare som att sjunka ner i citronsaft som någon glömt att hålla socker i. Det sved i såret på fingret.

Den svarta kulan hade följt med på färden genom magarna, och nu använde jag den som en trygg farkost. Den verkade inte påverkas av den frätande saften. Jag började tänka på hur jag skulle bli stor igen. Väcka en gammal kula! Men det fick vänta. För just nu ville jag ha den att flyta på. Jag hade ingen lust att simma runt i den sura saften. Men så småningom vore det bra om den vaknade. För Bastinnan ville veta vad som fanns inuti och jag ville komma hem. Mina funderingar avbröts av en ynkelig röst.

”Hjälp mig upp.”

Det var Morgan som försökte ta sig upp på kulan. Utan att tänka dök jag i och baxade upp honom så att han blev fri från den sura saften. Han såg alldeles slak ut. Ögonen var dimmiga. Jag försökte torka av honom. Strök med handen där kinden borde sitta. Om nu basselusker har en kind. Han sken upp och ögonen blev klarare.

”Hur i all sin dar hamnade du här Morgan?”

”Jag såg hur du försvann genom hålet. Jag vill också vara med och lösa mysteriet.”

Jag tittade förvånad på honom.

”Tror du också att jag är den utvalda basselusken?”

”Det är väl självklart. Titta på din hud. Min har pajat ihop totalt.”

Han var alldeles sårig och jag klappade honom ömt. Det kändes skönt när han lutade sig emot mig. Jag var darrig efter färden genom magarna. Men aldrig lika rädd som när jag skulle prata inför klassen. Kanske hade jag blivit lite modigare här. Hoppas det i alla fall. För nu hade jag mycket att berätta.

Jag hoppade ut i saften för att testa min hud. Kläderna skyddade nog för det sved mest på underarmarna och i fingret där jag skurit mig. Men huden höll och det gick bra att simma. Sen klev jag upp och satte mig bredvid Morgan. Vi pustade ut tillsammans och när lugnet återvänt började vi prata.

”Vad hände egentligen när Bastinnan berättade att du var den utvalda basselusken? Du såg så konstig ut.”

”Asch, jag kände mig bara blyg när alla tittade på mig.”

”Vad är blyg?”

”Finns inte blyghet hos er? Vad skönt det skulle vara. Jag visste inte vad jag skulle säga när Bastinnan pekade ut mig. Jag kände mig bara dum.”

”Du behövde väl inte säga något. Och varför kände du dig dum? Jag skulle också vilja bli utvald.”

”Jag vet att det är knäppt. Men nu känner jag mig inte dum längre. Det ska bli kul att lösa mysteriet med dig Morgan.”

Morgan sken upp och fortsatte att fråga:

”Hur ser det ut i din värld Malva? Ser det ut som i våmmen?”

”Vissa saker är ganska lika”, sa jag. ”Våmmen liknar äventyrsbadet till exempel. Men det är så mörkt hos er, och trångt. Hos oss kan man se hur långt som helst. Speciellt om man ligger i en backe och tittar upp i himlen.”

Morgan tittade på mig och såg ut som ett frågetecken. Det är inte lätt att förklara hur himlen ser ut för en som bott hela sitt liv i en komage.

”Men största skillnaden är nog att Smirre finns i min värld men inte i er.”

”Smirre, vad är det?”

”Smirre är vår hund. Han är min bästa vän.”

”Vad är hund för nått?”

”Ja det är inte så lätt att förklara. Det är vårt husdjur, men ni har väl inga husdjur i våmmen. Han brukar lägga sitt varma huvud på min mage. Allting känns så tryggt då.”

Morgan tryckte sig närmare mig och la överdelen av sin långsmala kropp på min mage. Det kändes varmt och skönt. Jag blundade. Och tänkte att jag låg i en solig backe och kände vinden smeka mina kinder. Smirre sprang runt och vädrade i gräset. Det var skönt att Morgan var med mig. Men jag saknade Smirre förstås. Precis då strandade kulan. Vi trycktes in i en smal tunnel som var fylld med klubbig gröt. Jag försökte hålla gröten borta från näsa och mun. Men den tog sig in överallt. Jag slog händerna för ansiktet. Höll andan så länge jag kunde. När jag inte orkade längre försökte jag suga in luft mellan fingrarna. Trodde jag skulle kvävas när jag fick gröt i munnen. Men... Så försvann allt under oss. Hela världen exploderade i ljus. Mina lungor fylldes av kall frisk luft. Morgan skrek att han inte såg ett dyft. Sen landade vi med ett klafs i en geggig hög.

Pilóbolus

Mina ben sjönk ner i den klubbiga gröten och det var svårt att ta sig fram. Jag förstod inte alls var jag hade hamnat. För att ta mig hem var jag tvungen att väcka kulan. Och nu visste jag inte ens var den var. Jag kunde inte heller se Morgan någonstans. En frän lukt slog emot mig. Den kändes bekant på något sätt.

Något rörde sig under mig. Jag stack ner handen och kände en hård yta. Det pirrade i magen när jag förstod att det var kulan. Jag tryckte mig mot den för att inte tappa bort den igen. Kände hur den vibrerade. Plötsligt sprack den upp och ett främmande väsen växte fram ur dess inre. Jag blundade och kände samtidigt att jag sjönk ner i något lent och varmt. När jag slog upp ögonen såg jag en märklig varelse. Den förgrenade sig till ett nätverk av skimrande trådar som växte ut över gröten. Någonstans från virrvarret hörde jag en röst som sa:

”Vem är det som sjunkit ner så skönt i min hyf denna ljuvliga morgon vid livets allra första början?”

”Jag heter Malva, men vem är du, och varför pratar du om livets början?”

Det gick inte att urskilja var rösten kom ifrån, men varelsen svarade:

”Jag är Pilóbolus”, som om det var den självklaraste saken i världen. ”Allting börjar nu! Världen har precis fötts fram ur skaparens hål och vi är först på plats. Jag ska sprida ut mina mjuka hyfer till ett finmaskigt nät som omsluter hela världen. Sen ska jag njuta av alla godsaker som skaparen har försett oss med. Snart kommer det bara att finnas träiga rester kvar men då söker jag mig till nya världar.”

”Jag fattar inte. Du är så stor, och sträcker dig överallt. Men ändå kan jag inte se dig. Var är din mun som du pratar med?”

Pilóbolus skrattade och ropade:

”Här uppe.”

Och nu fick jag äntligen se hans ansikte. En av trädarna, eller hyferna som Pilóbolus kallade dem, reste sig rakt upp som ett torn. Längst upp vidgades tornet till ett runt huvud med två ögon och en bred mun. En alldeles ny svart kula svajade på toppen som en hatt.

Sen hörde jag en annan, mera välbekant röst:

”Här luktar pyton!”

”Hej Morgan, har du sett vem jag har träffat?”

Men Morgan lyssnade inte.

”Vad är det för brun kletig gröt? Den stinker.”

Pilóbolus svarade stolt:

”Det är kobajs. Min släkt har levt på kobajs sen urminnes tider, och vi mår alldeles utmärkt.”

Jag tittade på det skimrande nätverket av hyfer. De såg nästan ut som klätterställningen av rep på lekplatsen där hemma. Och sen såg jag på gröten runt omkring. Den bekanta doften – och så mindes jag... ”Glid-minan.”

Plötsligt förstod jag hur det låg till. Jag hade hamnat rakt i komockan. Nu gällde det att sätta fart. Jag klängde upp i nätverket, ville komma bort från gröten så fort som möjligt. Men så hörde jag ett välbekant sniffande ljud från ovan, och sen ett starkt skällande. Det måste vara Smirre. Jag sträckte mig upp och vinkade med armarna. Utan att tänka mig för.

”Här är jag!”

Ett jättegap med vassa tänder visade sig. Jag hukade mig ner och kände håret dras uppåt i regelbundna andetag. Smirre fick helt enkelt inte bli för närgången. Vad skulle jag göra? Jag sjönk ner i gröten och blundade, men Smirre skällde så att det dånade i öronen.

Då gav Morgan ifrån sig ett ilsket entonigt ljud som skar genom ben och märg. Smirre vände sig om direkt, samtidigt

som Morgan dök ner i en vattenpuss och gömde sig. Smirre sniffade men fick inte upp nån vittring. Till slut gav han sig iväg.

”Vad i helskotta var det?” sa Morgan när han tagit sig upp till ytan.

”Det var...eh... Jag vet inte. Ingen aning faktiskt.”

”Vilket monster! Jag vill tillbaka till våmmen direkt. Här är ju livsfarligt.”

Jag sjönk ihop och suckade. Smirre var inte alls något monster! Och jag ville inte vara den utvalda basselusken längre. Jag längtade efter att bli stor igen. Varför skulle jag testa det där dumma receptet? Tänk om jag legat kvar med Smirre på ängen istället för att ligga nersjunken i en komocka och deppa.

”Vad är det med dig”, frågade Morgan.

”Inget”, muttrade jag.

Men egentligen ville jag hem till Smirre.

”Du verkar sur. Men du borde vara glad. Vi har ju precis fått reda på vad som fanns i kulan.”

Det var ju sant förstås. Kulan hade väckts. De skimrande trådarna måste vara Pilóbolus hyfer. Jag satte mig upp och såg på Morgan. Hur var det sen? Något om ett utsuget sjöodjur.

”Vet du något om sjöodjur Morgan?”

”Ingen aning.”

”Du då Pilóbolus?”

”Några sjöodjur känner jag inte till. Mitt liv går runt som i en cirkel. Jag väver in kobajs och äter tills jag blir mätt. Sen färdas jag till en ny våm, och föds på nytt ur skaparens hål.”

”Jag vill hem till min egen värld.”

”Men du har ju precis kommit hit. Varför har du så brått?”

”Jag saknar Smirre.”

”Jaha” sa Pilóbolus. ”Nu vet jag inte vem Smirre är. Men varför lämnade du kvar honom i din egen värld?”

”Jag ville bli modig. Och ha något att berätta när jag kom hem.”

”Har du blivit modig då?”

”Nä.”

”Har du något att berätta?”

”Kanske. Jag kan berätta om dig. Att det var du som fanns i kulan. Det vill Bastinnan veta i alla fall.”

”Jaha”, sa Pilóbolus. Nu vet jag inte vem Bastinnan är. Finns hon i din värld?”

”Nej, hon finns i Morgans våm.”

”Men res tillbaka dit istället då. Då kanske ditt mod kan växa.”

”Hur gör du när du färdas till en ny våm Pilóbolus?”

”Jag skjuter iväg mina kulor. Du kommer snart att få se.”
Pilóbolus hyfer flätades samman till en skimrande väv och tornen med svarta kulor växte upp som svampar ur marken. Han gjorde sig klar för att ge sig iväg och jag ville följa med. Smirre fick vänta. Mysteriet med sjöodjuren måste lösas om jag skulle ta mig vidare. Morgan och jag klättrade upp på en hyfspets och Morgan tjoade av förtjusning när den steg upp i skyn.

”Kolla in utsikten Malva. Asnajs!”

När vi var uppe vid Pilóbolus ansikte kravlade Morgan direkt fram till kulan. Den var så blank att han kunde spegla sig i den. Han hade väl aldrig sett sig själv i en spegel och tittade förtjust på sin näsliknande utväxt som stack fram nedanför ögonen. Den var verkligen inte jämn, utan alldeles knottrig och bucklig. De två hålen längst ut vidgade sig när han sög in luften. Hans blanka zymer gnistrade.

”Detta är farkosten som ni skall färdas med”, sa Pilóbolus, ”När ni landat får ni vänta. Det kan ta tid innan ni kommer in i våmmen.”

”Hur länge ska vi vänta?”, undrade jag.

”Det kan jag inte svara på. Det kan gå fort, och det kan ta lång tid. Jag skickar iväg en massa kulor. Några tar sig in, andra får vänta.”

”Men du följer väl med oss?”

”Så klart! Mina tvillingar och trillingar finns i kulorna jag skickar ut, men vi vaknar inte förrän vi passerat våmmen. Så ni får klara er själva.”

”Är du säker på att vi kommer till Morgans våm?”

”Det kan jag inte veta. Men nu får du sluta fråga. Om du skall lära dig a rddas mellan våmmarna måste du lära dig att vara helt stilla.” sa Pilóbolus

”Jag är stilla”, sa jag och skakade i hela kroppen.

”Andas lugnt och regelbundet. Låt tankarna komma och gå i sin egen takt”, sa Pilóbolus.

Jag försökte andas lugnt men hjärtat bankade som en stånghammare. Snart skulle jag skjutas iväg med en kanon och hade inte ens en hjälm på huvudet. Pilóbolus blev otydligare och otydligare. Den mjuka fluffiga väven sjönk ihop och försvann. Bara själva tornet med de svarta kulorna fanns kvar.

Senare förstod jag hur smart Pilóbolus ordnat det för sig. Kulan är som ett frö. När den skjuts iväg från tornet hamnar den långt bort från komockan. Kanske till ett ställe med saftigt gräs där korna gärna betar. När en ko fått i sig kulan passerar den alla magarna och hamnar på nytt i komockan där Pilóbolus trivs så bra. Det funkar precis som när ett djur äter en frukt och bajsar ut kärnan. Då sprids växten till en ny plats, och får dessutom gödsel på köpet.

Färden genom rymden

Jag tog ett djupt andetag och makade plats bredvid Morgan. I samma ögonblick exploderade hela det genomskinliga tornet. Den svarta kulan sköts iväg som en raket. Isande vass vind strömmade mot mig när jag for genom luften. Jag försökte bli stilla. Efter en stund kändes det som om fartvinden inte piskade mig lika hårt. Istället började den gå rakt igenom mig. Mina tankar fick komma och gå som de ville. Och efter en stund mjuknade vinden. Smekte mig som sammet. Under mig kändes kulan trygg. Och jag domnade bort.

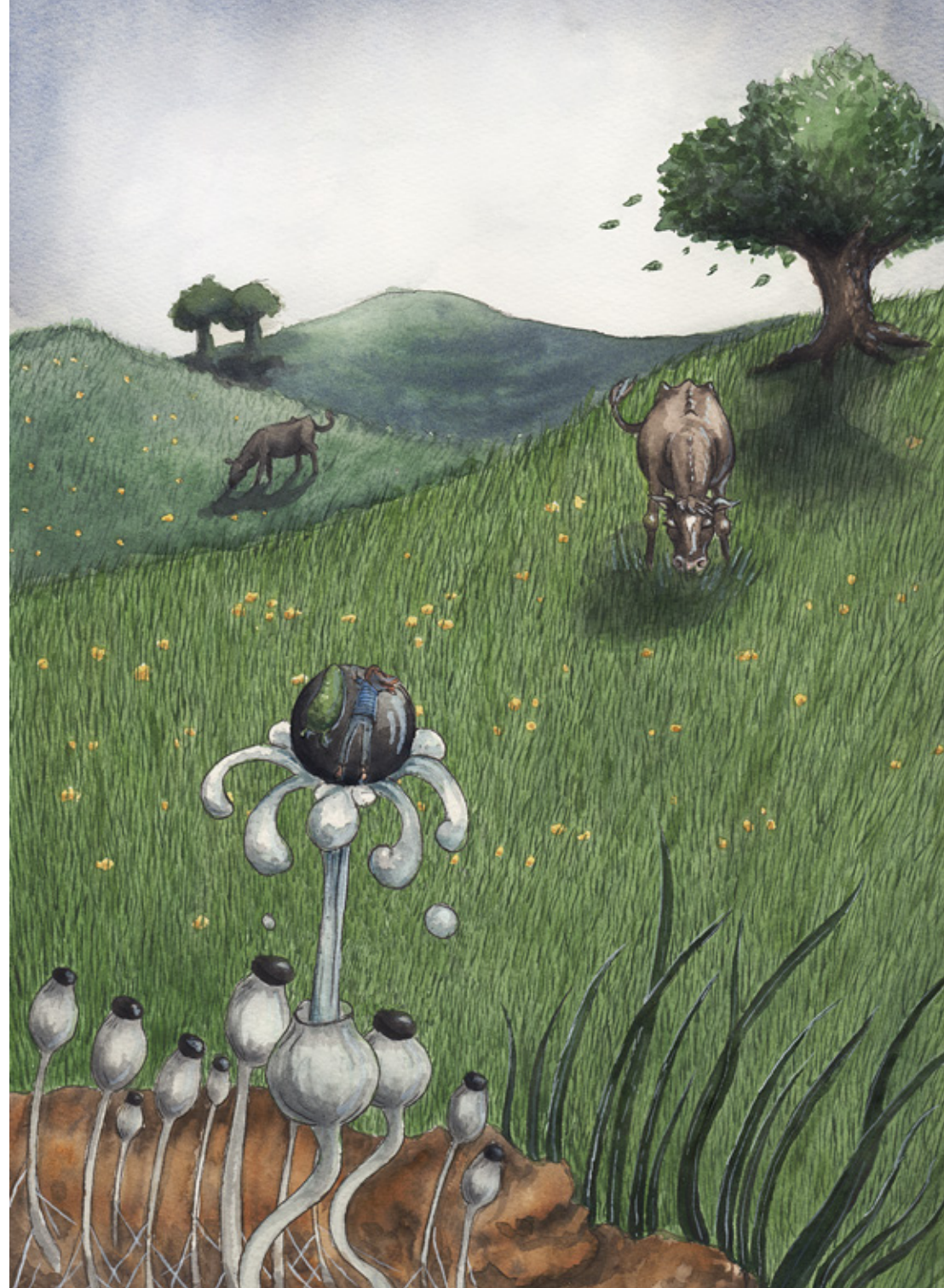
Jag drömde att jag var tillbaka i den gröna soppan, och såg upp mot de glänsande vecken som böljade ovanför. En stor publik av basselusker tittade förväntansfullt på mig där jag låg och guppade med min svarta kula. De väntade på att jag skulle öppna den och avslöja mysteriet. Jag kände mig inte alls rädd. För nu hade jag något att visa dem. Något som var viktigt. Alla ville veta vad som

fanns i kulorna och jag var den enda som visste. Jag tog ett djupt andetag och skulle precis börja prata.

Då landade kulan med en duns på en alldeles slät grön yta och jag vaknade ur min dröm. Pilóbolus kula var tyst och stilla. Morgan sov djupt. Inga basselusker tittade på mig. Jag var alldeles ensam.

Jag satte mig med benen i kors och försökte andas lugnt och regelbundet som Pilóbolus hade sagt. Men efter ett tag började det krypa i benen och jag reste mig upp för att skaka på dem. När jag satte mig ner igen kände jag en molande magvärk. Jag drog en djup suck. Visste inte vad jag skulle ta mig till. Då kom en vindpust med en svag doft som jag kände igen. Mynta. Jag kom att tänka på hur jag och Smirre gick nere vid ån och plockade myntablåd för att göra te. Det kändes skönt att tänka på Smirre. Min andning blev mer regelbunden. Jag lät andetagen strömma upp och ner genom kroppen. Tiden stod still. Och oron i magen försvann.

Jag funderade på förstoringsreceptet: Väck en gammal kula. Låt det gröna passera... Nu förstod jag lite mer. Jag måste tillbaka till våmmen och släppa ut den heliga kulan. Bastinnan hade sagt att den var urgammal. Det gröna gräset passerar genom kons fyra magar. Pilóbolus förvandlar bajsgröten till ett nätverk av skimrande trådar precis som silkesmasken när den

spinner siden av mullbärsbladen. Men det där med Sjöodjuret var fortfarande ett mysterium. Jag väckte Morgan. Han skruvade på sig. Jag frågade hur han kände sig.

”Inget vidare. Var har vi hamnat egentligen? Är vi i din värld nu?”

”Jag vet inte. Vi är på något stort och grönt. Som en fotbollsplan ungefär. Men det är konstigt för jag ser vita moln som seglar förbi där det gröna tar slut. Precis som om fotbollsplanen sträckte sig upp mot himlen.”

”Jag ser ingenting”, sa Morgan. ”Jag vill tillbaka till våmen.”

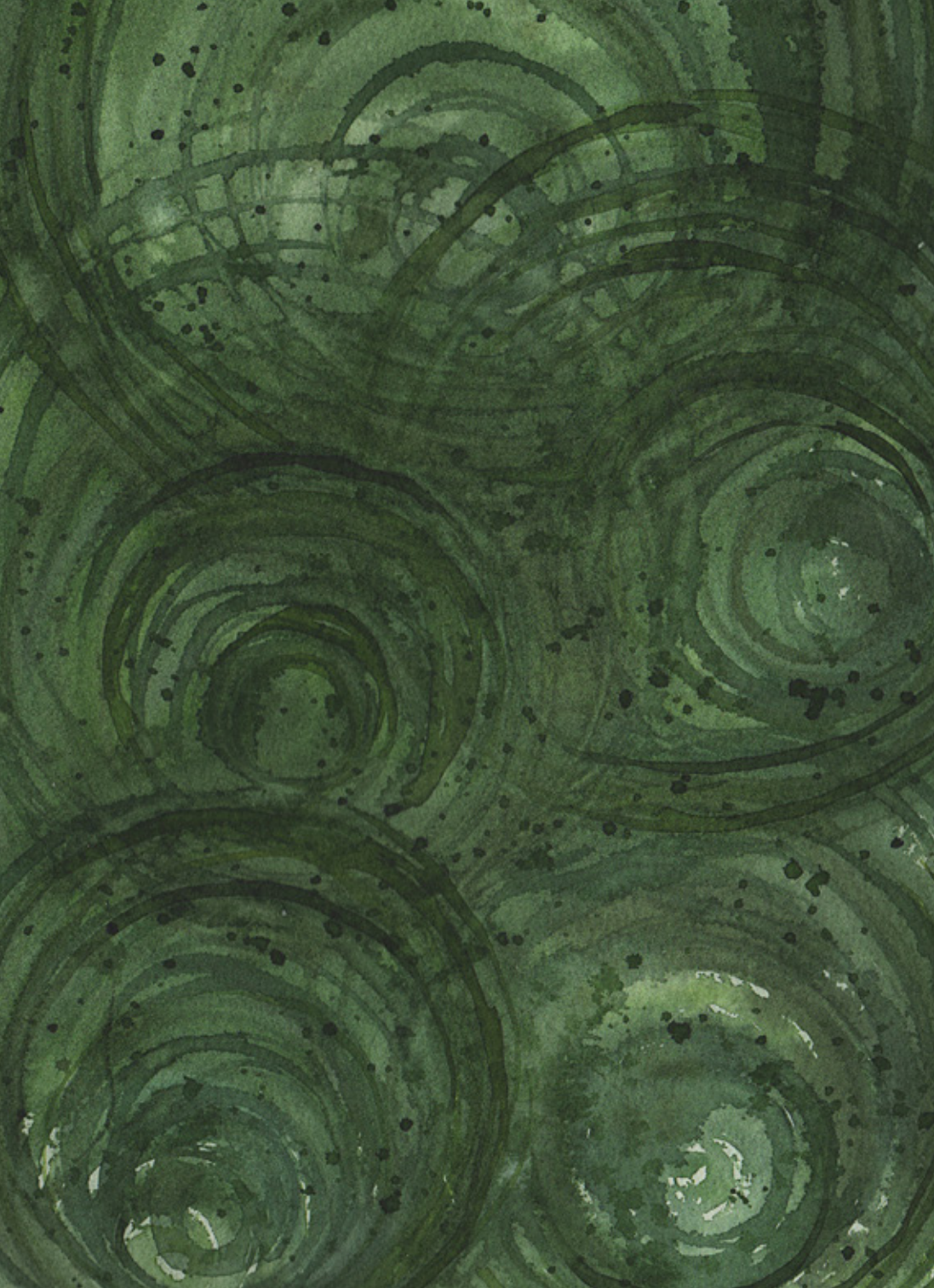
”Jag med”, sa jag.

Gräsbladet som vi satt på vajade i vinden. Vi hörde ett svagt ljud i fjärran. Ljudet blev starkare och starkare:
Ritsch... Ritsch... RITSCH!

Solen gick i moln och en skugga föll över oss. Himlen försvann och när jag vände mig uppåt såg jag in i ögonen på världens största ko. Käkarna malde i sidled. Ögonen blev större och större när hon sänkte sitt huvud över oss. Jag såg hur den jättelika tungan sträcktes ut... sen blev allt svart.

Men Morgan suckade av lättnad. För honom var det underbart att slukas av kons varma, fuktiga gap. Att bollas

runt bland de malande jättetänderna. Han fick tillbaka krafterna och skrek av förtjusning när han virvlade runt bland trädarna. De smekte hans kropp och läkte hans sår. Fortfarande var jag rädd för att hamna mellan tänderna. Men om allt gick bra skulle vi snart vara tillbaka i Morgans trygga våm. Jag längtade efter att berätta om Pilóbolus för Bastinnan. Sen var det dags att spana efter sjöodjur. Hur nu de kunde se ut.

Rume, den dansande basselusken

När jag landade i soppan såg det inte alls ut som vanligt. En mjuk och bullig basseluske med stora varma ögon simmade fram till mig.

”Vem är du?”

”Jag heter Malva. Men var har jag hamnat?”

”Du har hamnat i våmmen och jag heter Rume.”

Det kändes märkligt. Tydligt hade jag kommit till en ny våm som var helt annorlunda än Morgans.

”Vilka fina zymer du har.”

”Det är inga zymer”, sa jag. ”Jag kan inte klippa med dem. Men vad är det för ljud som hörs?”

Jag såg mig omkring. Några basselusker höll sina snören spända med ena zymen och knäppte på dem med den andra.

”Morgan! Var är du? Har du sett? Basselusker som spelar musik.”

”Morgan. Vem är Morgan?”

”Morgan är min kompis. Han följde med mig när jag gav mig iväg. Utan honom hade jag aldrig klarat mig.”

”Men var är han nu?”

”Jag vet inte. Han måste vara kvar i munnen.”

Rume började svänga med sin långsmala kropp i takt till musiken. Några gasbasselusker slog med zymerna på sina utspända magar. Jag kände hur det började spritta i benen. Fick nästan lust att dansa, men det är inte så lätt när man flyter runt i en grön sörja i magen på en ko. Rume och de andra basseluskerna

simmade runt i en ring. Alla gjorde olika rörelser. De verkade kunna hitta på precis vad de ville. Rume simmade in mot mitten och började snurra runt i vattnet som om han gjorde kullerbyttor. Sen hoppade han upp ur vattnet som en delfin medan de andra slog ihop sina zymer med taktfasta slag.

Jag hade aldrig sett nått liknande. När musiken ebbade ut slog jag ihop händerna i en applåd. Rume simmade fram till mig och sken som en sol.

”Kan du lära mig?” frågade jag. ”Det såg jättehärligt ut”

”Det är klart”, sa Rume och tog varsamt tag i min arm. ”Kom!”

Men just då föll Morgan ner i soppan tillsammans med en sörja av gröna trådar.

”Morgan! Äntligen! Var har du varit?”

”Hej Malva. Vem är det?” frågade Morgan och pekade på Rume.

”Det är Rume. Han är jättemysig. Vi kommer få det härligt i den här våmmen.”

”Hoppas du ska trivas här”, sa Rume.

Sen simmade han iväg mot musikanterna och vinkade åt oss att följa med. Men Morgan ville inte.

”Vad menade han med det”, sa Morgan. ”Vi ska väl inte stanna här? Vi ska väl ta oss hem till vår egen våm så fort som möjligt. Eller hur?”

”Klart vi stannar här ett tag och vilar upp oss. Jag trivs jättebra. Se på Rume, hur härligt han dansar till musiken.”

”Vad snackar du om. Du är ju den utvalda basselusken. Det finns massor kvar att ta reda på.”

Jag suckade. ”Jo, jo. Men vi har ju redan tagit reda på vem som bor i kulorna. Vad är det mer vi behöver veta?”

”Du måste tillbaks och berätta för Bastinnan.”

”Ta det lite lugnt nu Morgan. Vi har precis kommit hit. Nu vet vi att det finns andra våmmar. Det är sånt Bastinnan vill ha reda på.”

”Finns det några svarta kulor här förresten? Annars blir det svårt att ta sig hem.”

”Vi får väl höra med Rume så småningom. Men först ska vi utforska och ha kul.”

”Lika bra att vi gör det direkt”, sa Morgan och simmade bort mot Rume.

Jag skakade på huvudet. Fattade inte vad som tagit åt honom. Men så fick jag syn på några basselusker som ringlade fram i soppan som en lång orm. Ett annat gäng knäppte på sina snören och fick ormen att göra böljande rörelser i takt med musiken. Ibland bildades en cirkel, men helt plötsligt hade den förvandlats till en åtta. Det såg ut som en ringdans. Nästan som när man dansar kring midsommarstången. Och

tänk att detta hände inne i magen på en ko. Märkligt! Här ville jag stanna länge. Det fanns så mycket att upptäcka. Fler och fler basselusker anslöt sig och ormen blev längre och längre. När den som var först började snurra runt följde alla med och bildade en spiral som blev tätare och tätare. Hela massan av basselusker försvann i en virvel ner i djupet för att locka till sig fler gasbasselusker. Jag simmade vidare och fann Morgan tillsammans med Rume alldeles i närheten av det nedre hålet. Morgan frågade Rume om de hade några svarta kulor i sin våm.

”Menar du de där svarta bollarna som ibland kommer in genom övre hålet och flyter genom våmmen och spolats ut genom det nedre?”

”Ja just det.”

”Dom brukar vi inte bry oss om. Men jag har för mig att vi sparat en i ett gammalt veck nånstans.”

”Kan vi få låna den?” sa Morgan. ”Vi behöver den för att ta oss härifrån.”

”Varför har ni så brått”, sa Rume, ”Vi har ju precis börjat lära känna varandra.”

”Vi har inte tid att stanna här. Vi har viktigare saker att göra.”

Rume vände sig mot mig och plirade med sina varma ögon.

”Det är klart vi stannar hos er”, sa jag. ”Men vi har en vän som bor i kulorna och vi vill gärna träffa honom.”

Morgan blängde mot mig men sa inget.

”Det är klart att ni ska få träffa honom”, sa Rume. ”Men vi har en massa att prata om.”

Han simmade iväg längs våmväggen och kände med zymer. Vi följde efter och kom närmare och närmare det nedre hålet. Längst in i ett gammalt dallrigt veck hittade han kulan. Den hade helt mist sin glans, och gav ifrån sig en dov klang när Rume knackade på den.

”Den verkar död.”

”Död! Vad snackar du för goja”, sa Morgan. ”Den är helt intakt. Skalet är stenhårt och ogenomträngligt.”

Han kände på den med sina zymer. Inga sprickor syntes på ytan. Den skulle säkert duga för en färd mellan våmmar.

”Du kan få den”, sa Rume. ”Vi behöver den inte. Men först måste du berätta om var du kommer ifrån.”

”Tack Rume.” sa Morgan och andades ut. Han dröjde lite innan han fortsatte.

”Jag kommer från en annan våm. Den är annorlunda än er, men ändå ganska lik.”

”Hur då annorlunda?”

”Vår är större. Men den största skillnaden är nog att ni inte har nån Bastinna som offerar gas.”

”Bastinna som offerar gas. Vad är det?”

”Bastinnan är vår ledare. Och det finns en skapare som

ger oss trädarna vi äter. Som tack offerar vi gas till henne när våmmen är ordentligt pumpad.”

”Det låter knasigt.” sa Rume.

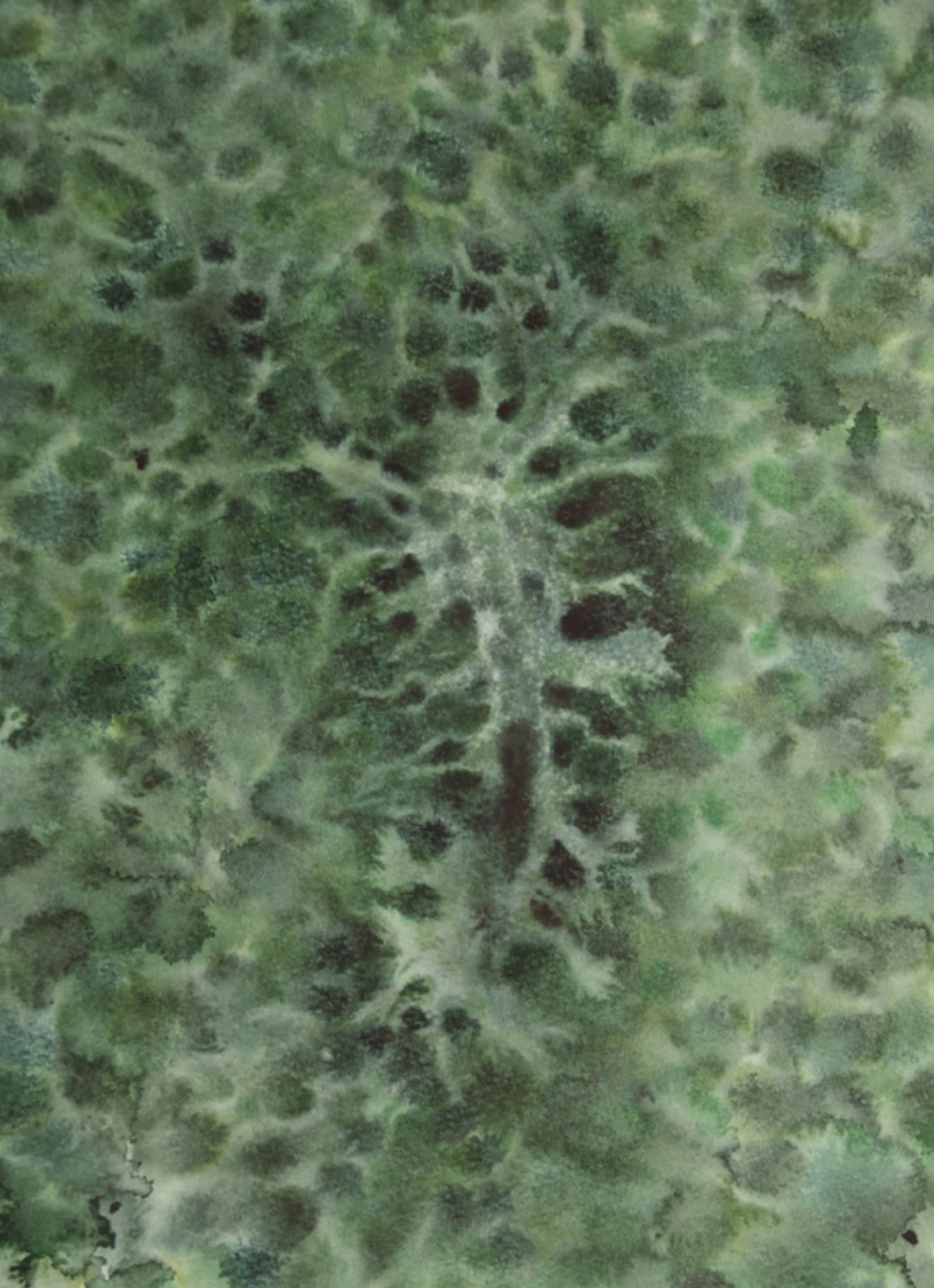
”Det är inte alls knasigt. Tänk om hon slutar skicka in trädar.”

”Jo men våra gasbasselusker gör också gas. Men varför skulle vi ge den till en skapare. Alla som behöver kan väl få. Alla mår ju bra av den.”

”Men vad gör ni om trädarna tar slut?”

”Varför skulle de ta slut? Här finns det alltid gott om trädar”, sa Rume.

Morgan blev fundersam. Han visste inte vad han skulle tro. Var det inte sant det som Bastinnan hade sagt om skaparen?

Nematoden

Det gick ett tjut genom våmmen när en jättelik långsmal varelse forsade in genom det övre hålet.

Någon skrek:

”Akta er! Det är en nematod. De är livsfarliga.”

Jag hade aldrig sett nått liknande. Som en jättestor mask ringlade sig nematoden fram genom soppan. Jag satt skyddad långt upp på våmväggen. Men basseluskerna darrade av skräck. De försökte förtvivlat ta sig upp längs väggarna.

Morgan fick syn på mig och ropade:

”Vad ska vi göra Malva? Hjälp oss!”

När alla basseluskerna vände sig mot mig knöt det sig i magen. Jag hade ingen aning om vad jag skulle göra. Och som vanligt fick jag inte fram ett ljud. Jag kände mig ensammare än någonsin.

Kunde man verkligen lära sig att bli modig? Eller är mod bara att göra det hemska utan att tänka. Men om jag kastade

mig ut i soppan skulle jag bli slukad av nematoden direkt. Det skulle inte alls vara mod. Bara jättedumt. Tankarna virvlade runt i hjärnan och jag fick ingen rätsida på någonting.

Då såg jag en liten svart prick guppa upp och ner alldeles i mitten av våmmen. Ibland försvann den under ytan, men så dök den upp igen. Var det inte en liten gasbasselusk som såg ut att vara alldeles nydelad? Jag såg de stora svarta ögonen i den lilla lilla kroppen. Nyfiket svepte de runt mot vecken i valvet. Sen fick den syn på mig. Jag försökte göra tecken med armarna så att den skulle sjunka ner mot botten. Men den fortsatte att se på mig med uppspärade ögon. Nematoden fick just då syn på den lilla pricken. Den slickade sig om nosen och jag knöt mina händer så knogarna vitnade. Sen började magen koka. En oerhörd kraft som inte gick att stoppa. Som jag inte heller ville stoppa. Jag kände hur det som brukade strömma neråt i mitt inre nu hade bytt riktning. En ursinnig kraft sprängde sig uppåt. Jag förstod att om jag inte gjorde någonting nu skulle jag inte kunna se Bastinnan i ögonen igen. Jag skulle bara vara en liten lort. Eller ingen alls.

Jag formade mina händer till en tratt och vrålade ut över våmmen.

”HALLÅÅ DIN ELAKA NEMATOD.”

Min pipiga röst hade blivit mäktigare än någonsin. Hur

hade det gått till? Det var som om något grep tag i den och gav den kraft. När jag gjorde den mörkare förstärktes den till ett mullrande dån som fick hela våmmen att skaka:

”DU SKA LÄMNA BASSELUSKERNEN I FRED!”

Nematoden förstod inte var den dånande rösten kom ifrån. Den såg sig omkring. Under tiden tog sig Morgan ner och gjorde tecken åt gasbasselusken att sjunka ner mot botten för att söka skydd.

”GE DIG IVÄG FRÅN VÅMMEN!” skrek jag så att det skakade i våmväggen.

Då fick nematoden syn på mig. Rasande insåg den hur liten jag var, dök ner i vattnet och försvann. Men kom upp som en raket och kastade sig längs våmväggen. Den högg efter mig med sina vassa tänder. Jag ropade på Morgan.

”Släpp ut kulan. Pilóbolus måste hjälpa oss.”

Morgan hade fått basseluskerna att klättra högt upp på våmväggen och simmade mot det nedre hålet. Han fann det dallriga vecket i väggen och plockade fram kulan. Precis då slog nematoden till mig med sin nos. Jag tappade balansen, föll ner i soppan och drogs med av en kraftig ström. Morgan sträckte ut sin zym och drog upp mig på kulan. Sen försvann vi ut genom det nedre hålet.

Skaparen

Vi passerade genom kossans fyra magar. Men det var inte lika läskigt som förra gången. Nu visste vi precis vad som skulle hända. När vi kom till löpmagen flöt vi lugnt och säkert ut i den sura saften. Jag var uppfylld av en härlig känsla. Att vråla ut över våmmen! Det hade känts så skönt. Något hade släppts lös inne i mig.

”Vilken syn det var när du skrek på nematoden”, sa Morgan.

”Hann alla sätta sig i säkerhet?”

”Ja då”, sa Morgan. ”Den lilla gasbasselusken sjönk som en sten. Och alla andra klättrade högt upp på väggarna. Men var fick du din röst ifrån? Den var nästan mäktigare än Bastinnans.”

”Jag vet inte”, sa jag. ”Jag blev så arg när jag såg nematoden slicka sig om nosen.”

”En sån röst skulle jag också vilja ha”, sa Morgan.

Tänk om jag kunde locka fram den rösten när jag skulle

prata inför klassen. Jag kanske inte behövde bli arg på riktigt. Bara jag kunde locka fram samma känsla.

När vi kom in i den trånga gången slog jag händerna för ansiktet och väntade på det bländade ljuset. Vi hamnade bredvid varandra i komockan med kulan alldeles intill. Jag hade faktiskt vant mig vid lukten och njöt av solen som värmdde mig i ansiktet. Började tänka på skolan. Funderade på vad jag skulle säga. Nu när min pipiga röst var borta. Kalle skulle nog inte bli så imponerad av att jag badat i en komocka hela sommaren. Men att skjutas iväg med Pilóbolus kula. Och att ha skrämt en nematod. Det hade nog imponerat. Men ingen skulle tro mig. Möjligen skulle de känna på lukten att jag badat i en komocka. Men hur skulle jag visa att allt jag upplevt var sant. Morgan avbröt mina funderingar. Han var ivrig att komma hem till sin egen våm och började banka på kulan för att den skulle vakna. "Ta det lugnt", sa jag. "Den vaknar väl när det är dags."

"Den verkar helt död", sa Morgan. "Rume hade rätt. Den har legat för länge i deras våm."

Han fick syn på ett torn med en annan Pilóbolus och ropade:

"Hej Pilóbolus. Får vi åka med?"

Pilóbolus vände sig mot oss och undrade.

"Vad är ni för ena?"

"Vi är Morgan och Malva", sa Morgan. "Vi åkte med dig till

Rumes våm. Nu vill vi åka tillbaka till min. Kan du fixa det?"

"Det måste ha varit min bror ni åkte med. För jag känner inte igen er. Men var finns din våm? Hur ska jag veta vart jag ska sikta?"

"Ingen aning", sa Morgan. "Vi får väl chansa. Kom Malva, så hoppar vi upp."

Jag kände mig inte alls lika ivrig att komma iväg.

"Morgan", sa jag.

"Ja vad är det?"

"Jag kan inte följa med."

"Vad säger du? Klart du måste följa med. Du kan väl inte stanna här?"

"Men tänk på Rume. Nematoden är kvar i hans våm. Vi kan inte bara sticka."

"Men vad ska vi göra? Vi har inte en chans mot ett sånt monster."

"Sa du Nematod? sa Pilóbolus. "Min kompis Art älskar att fånga nematoder."

"Art, vilket lustigt namn", sa jag. "Berätta! Var är han?"

"Det vet jag inte. Men Art brukar dyka upp när man minst anar det."

"Hur känner vi igen honom?"

"Han har ett jättelångt snöre med en ögla i änden som han

fångar nematoder med. Det är allt jag kan säga. Nu måste jag vidare. Snart börjar allt om från början igen.”

Han sköt iväg sina kulor och Morgan såg längtansfullt efter dem när de försvann i skyn. Men jag ropade:

”Art! Var är du Art? Vi behöver hjälp.”

Vi klafsade runt i gröten. Morgan hade svårt att ta sig fram. Han kunde inte ta sig mellan vattensamlingarna. Vi hade hamnat i kanten av mockan och jag kunde se gräset resa sig som en grön skog där mockan tog slut. Morgan såg ut över grässkogen.

”Ser du nått?” undrade jag.

”Jag vet inte. Det är suddigt. Men det verkar finnas något där ute. Något som rör sig.”

Jag såg en stor ko som betade alldeles i närheten av oss. Hon sänkte huvudet och gjorde vaggande rörelser från sida till sida samtidigt som det ritschande ljudet hördes.

”Jag tror banne mig att det är skaparen”, sa Morgan. ”Jag ser två enorma klot. Det måste vara hennes ögon.”

”Ser du öppningen nedanför kloten”, frågade jag.

”Ja.”

”Hon sliter av det gröna och tar in det genom öppningen. Det är så trådarna kommer in i våmmen!”

”Wow!”, sa Morgan. ”Då hade Rume fel. Det finns en skapare! Det måste jag berätta för Bastinnan.”

Korna betade runt omkring oss. Inuti en av dem fanns Morgans trygga våm. Och där fanns Bastinnan, den gamle och alla andra basselusker i Morgans värld. I en annan fanns Rumes våm med alla dansande basselusker. Men vem vet vad som fanns i de andra våmmarna i basseluskernas oändliga universum?

Art

Hur vi än letade såg vi inte röken av någon mäktig basselusk med ett jättelångt snöre. Resterna av Pilóbolus genomskinliga torn stod kvar som spridda fyrar i en värld av kobajs. Bara den gamla kulan från Rumes våm låg kvar. Kanske var den helt död som Rume hade sagt.

Men så dök det upp en ynkelig liten hyf. Den ringlade sig mot pölen där vi låg.

”Vi letar efter en Art som har ett väldigt långt snöre. Vet du vem det är?” frågade jag.

”Jag heter Art” sa hyfen. ”Var har du hört mitt namn?”

”Den Art vi pratar om kan fånga stora nematoder. Det kan knappast vara en liten fis som du”, sa Morgan.

”Ha ha ha!” sa Art. ”Då skulle du se när jag fångade världens största nematod på senaste mästerskapet – ett enda kast!”

”Men var har du ditt snöre?”, sa jag.

Art plockade fram det ur ett veck på hyfen.

”Det där ser inte ut att kunna stoppa några jättemonster”, sa Morgan. ”Pilóbolus pratade i nattmössan.”

Men då rullade Art ut sitt snöre och kastade iväg det mot Morgan. Öglan fastnade runt ena zymen och blåstes upp som en ballong. Morgan satt ordentligt fast och drattade på ändan.

”Jag kan fånga dig i alla fall”, sa Art. ”Men det var väldans vad torr och seg du var.”

”Wow, vilket coolt lasso”, sa jag. ”Hur får du snöret att förvandlas till en ballong?”

”Det är en specialeffekt”, sa Art. ”Så att nematoden inte ska komma loss. Sen suger jag musten ur den.”

”Häftigt!”, sa jag. ”Det finns en nematod i Rumes våm. Kan du följa med oss dit och suga musten ur den?”

”Är det sant?” sa Art och spärrade upp ögonen. ”Ta mig dit för fanken. Jag är hungrig som en varg.”

”Släpp loss mig först!” sa Morgan.

”Visst”, sa Art och lät luften pysa ut ur ballongöglan. ”Men ta mig till nematoden nu så ska ni få se på gnistor.”

”Han är kvar i Rumes våm”, sa jag. ”Hur hittar vi dit?”

”Vi åker väl med Pilóbolus”, sa Art. ”Han skjuter dit oss med sin kanon.”

”Han har redan lämnat oss”, sa Morgan. ”Kulan som ligger där är stendöd.”

”Vänta nu lite”, sa Art. ”Ni känner inte Pilóbolus. Man måste lirka med honom.”

Art smekte kulan med sitt snöre. Han tryckte sig tätt mot den blanka ytan och viskade hemliga ord. Efter ett tag började kulan spinna som en katt. Jag hörde en stönande suck, och sen sprack den upp. En rynkig hyf växte ut. Den var alldeles grå och täckt med krulliga hår.

”Äntligen” hördes en knarrig röst. ”Vad underbart det är att få sträcka ut sina stela hyfer.”

”Hej Pilóbolus”, sa Art.

”Art”, sa Pilóbolus. ”Det var länge sen. Jag förstår inte att jag varit instängd så här länge. Det brukar gå fort att ta sig till en ny värld i vanliga fall.”

”Kan du skjuta oss till Rumes våm? De här båda har lovat mig en fet smaskig nematod”, sa Art och nickade mot oss.

”Ja gör det”, sa jag. ”Vet du var Rumes våm är?”

”Jag vet nog åt vilket håll jag ska sikta, för jag känner lukten av nematoder på långt håll.”

”Då är det bara att sätta igång”, sa Art.

”Toppen”, sa jag.

Den gamle Pilóbolus byggde ett nytt avfyrningstorn av de matreserver som fanns kvar i kulan, och han lade extra mycket kraft på att göra siktet perfekt. När allt var klart bad han oss ta plats. Art virade sitt snöre om oss så att vi satt ordentligt fast. Sen bar det av. Kulan sköts iväg som den skulle. Kanske gick

den långsammare än vanligt. Men ögonen tårades och jag såg ingenting alls. Som vanligt domnade jag bort.

Jag vaknade när farten minskade. En stor brun koloss dök upp. Nu gällde det bara att landningen blev någorlunda mjuk. Ögonen på kon verkade hängiga. Hon såg inte alls ut som en stor och mäktig skapare. När vi närmade oss såg hon upp mot himlen som om hon hörde oss komma. Precis när vi nådde fram öppnades gapet och hela ekipaget landade mitt i hennes mjuka mun. Sen for vi runt i munhålan. Men allt gick mycket långsammare än vanligt och hon svalde nästan direkt. Genom det övre hålet mötte oss en förfärlig syn.

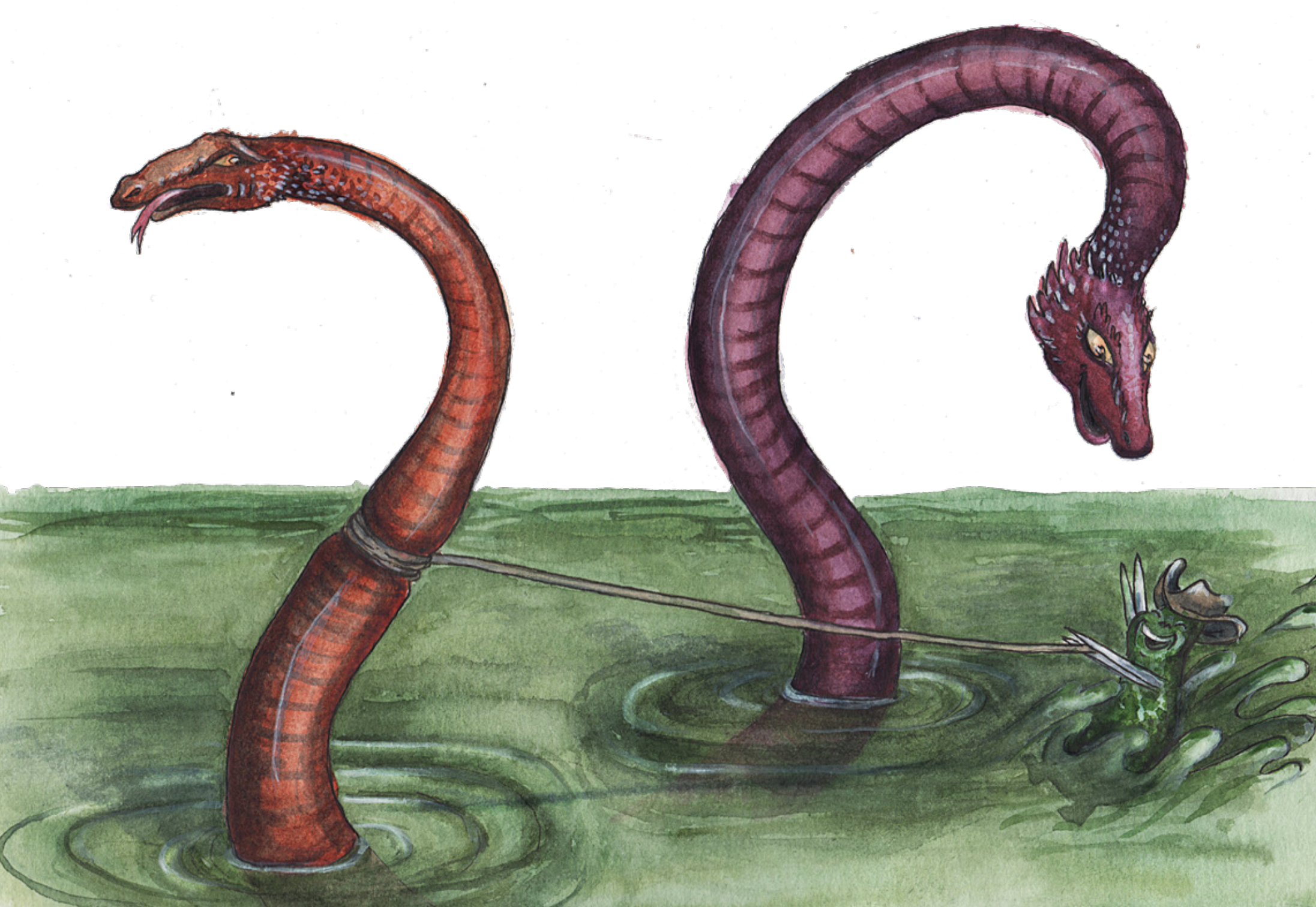
Hela soppan kokade av nematoder. De hade förökat sig i massor och basseluskerna klamrade sig fast så högt upp de kunde komma längs väggarna. Jag spanade efter Rume men kunde inte se honom någonstans.

Art visar vad han kan

Jag undrade hur Art skulle kunna fånga de vidriga nematoderna som for fram som sjödjur i soppan? De simmade fortare och fortare runt i en ring, och vågorna slog upp högre och högre längs vämväggen. Men Art jublade och ropade ett rungande ”Hiyaa!” när han svingade sitt snöre som ett lass. En mindre nematod fångades redan på första kastet. Den gjorde ett förtvivlat hopp för att komma loss men Art höll fast honom stenhårt i sin snara. Nematoden kastade sig än hit och än dit, men slaknade när Art trängde in i den med sina hyfer. Världens coolaste cowboyhatt växte ut från toppen av hans huvud.

Samtidigt fick jag syn på Rume som klättrade fram ur ett veck i valvet. Han såg inte nematoden alldeles under sig. Den kastade sig längs väggen och kom närmare och närmare för varje försök. Rume försökte förtvivlat kravla högre upp,

men det var alldeles för brant Vad skulle jag göra? Klumpen i magen växte.

Då skrek Morgan: "GE FANKEN I RUME DIN DUMMA NEMATOD."

Nematoden vände sig mot oss. Ögonen blixtrade som eldsprutande drakar. Jag fick en idé när jag såg den spetsiga nosen. Tog av mig hårbandet och lät håret fladdra fritt. Ställde mig längst ut på kanten vid det övre hålet. Fixerade nematoden med min blick. Sen hoppade jag med armarna sträckta framför mig och spände ut hårbandet med fingrarna. Som en falk dök jag genom luften. Nematodens nos gled in genom hårbandet och käkarna låstes fast som i ett skruvstäd. Den blev helt galen av att inte kunna öppna gapet. Slingrade sig som en mask. Jag hörde Art ropa ett rungande Hiyaa. Det smällde till när öglan träffade nematodens huvud. Jag släppte taget och gled neråt samtidigt som öglan blåstes upp som en ballong. Nematodens kropp blev alldeles stel. Som om den frös till is. Jag såg hur Arts hyfspetsar trängde in i kroppen. Då blev den alldeles slapp och fylldes snabbt av hans hyfer. Kvar blev bara ett sladdrigt skal när Art sugit musten ur den.

Nu gick det fort. Art växte med blixstens hastighet och skickade ut hyfer över hela vämmen. Små-Artar växte ut överallt på hyferna och nematoderna blev lätta byten. Det

utbröt panik. De flesta flydde mot det nedre hålet. Men de skulle antagligen inte överleva i den sura saften. Art var alldeles genomblöt efter allt kastande. Han såg ut över våmmen. Inga levande nematoder fanns kvar. Bara tomma skal som låg och flöt i soppan.

”Tack för hjälpen Art” sa Rume och simmade fram till honom.
”Du är kung.”

Sen såg han mig djupt i ögonen, men fick inte fram ett ord. Jag la mina armar om honom och så låg vi och höll om varandra en lång stund. Morgan simmade fram till oss:

”Vilket glidflyg du gjorde Malva.”

”Jag fick idén när du skrek”, sa jag. ”Det var modigt av dig.”

”Jag var jätterädd”, sa Morgan. ”Men ibland måste man göra det som är otäckt. Annars är man ingen riktig basselusk. Utan bara en liten slusk.”

Jag log mot honom. Sen simmade vi ner mot basseluskerna som höll på att ta sig ner från våmväggen.

”Du hade rätt om trådarna”, sa Rume till Morgan. ”De tog slut när nematoderna härjade. Ni har nog rätt i er våm. Det finns en skapare.”

Våmmen började röra på sig och det märktes att den höll på att friskna till. Det knorrade i den, och sen började den

bölja fram och tillbaka. Snart föll det första trådnystanet ner och basseluskerna jublade. Gasbasseluskerna samlades på botten och gjorde gas av de som sjönk. Valvet spändes ut av gasen som bubblade upp. Den dåliga lukten från nematoderna vädrades ut genom det övre hålet när kon rapade. Hon råmade förnöjt i fjärran och Morgans ansikte lyste upp.

”Var det skaparen som hördes?” undrade Rume.

Morgan nickade.

Jag simmade fram till Art och frågade om jag kunde få ett av hans snören som minne. Och det gick bra. Han lärde mig hur jag skulle blåsa upp öglan när jag fått mitt offer på kroken. Jag stoppade in armen för att känna hur det kändes. Det gjorde inte ont, men man satt stenhårt fast.

Art längtade ut till komockan. När alla sagt adjö och tackat honom, började hans nätverk att sacka ihop. Hyferna slaknade och gick av. Bitarna blev mindre och mindre. Till slut löstes de upp och försvann. Men Art hade gjort en kula precis som Pilóbolus, och därinne låg han skyddad. Arts kula var brun och mer avlång. Den flöt som en kork och såg stabil ut. Jag följde den med blicken och såg den försvinna ut genom det nedre hålet. Det enda som nu fanns kvar var en massa utsugna sjöodjur som låg och flöt i soppan. Jag nickade för mig själv och samlade in några stycken. De skulle nog komma till användning så småningom.

Rume hade samlat basseluskerna till en stillsam fest. Ingen orkade dansa när musikbasseluskerna spelade upp sina vackraste melodier. Alla låg och flöt tillsammans i en stor ring, och drog i sig den friska gasen.

Morgan simmade fram till mig.

”Hej Malva. Vad tänker du på?”

”Det börjar bli dags att ta mig hem till min egen värld.”

”Men du följer väl med till våmmen. Du måste ju träffa Bastinnan.”

”Det är klart”, sa jag.

Hemfärd

Morgan undrade hur jag skulle ta mig hem till min egen värld, och då berättade jag hela historien. Allt om hur jag blivit förminskad och om förstöringsreceptet:

Väck en gammal kula. Låt det gröna passera genom fyra magar och omvandla det till en skimrande tråd. Lägg sen tråden i ett utsuget sjöodjur

”Hmm”, sa Morgan. ”Utsuget sjöodjur, det måste vara nematoden. Har du redan fixat den eller?”

Jag plockade fram en bit av det sladdriga skalet.

”Okej, och så ska du väcka en gammal kula. Men farfar Pilóbolus har vi ju redan väckt.”

”Jo”, sa jag. ”Men jag tänkte på den gamla kulan i er våm. Den som Bastinnan förvarar vid det nedre hålet. Den har ju en massa sprickor som visar att jag är den utvalda basselusken.”

”Så klart! Den måste det vara. Bra! Då ska du alltså väcka den. Ta en bit av en hyf som växer ut och lägga den i nematodskalet.”

”Ja, precis. Det borde funka bra. Men jag känner mig ändå lite sorgsen.”

”Ja men stanna kvar hos oss då.”

”Nä, jag vill komma hem till min egen värld. Precis som du helst vill leva i din egen värld.”

Sen simmade vi tillsammans bort till Rume och de andra basseluskererna. Svarta kulor samlades ihop till alla som skulle resa vidare. Jag tog farväl och kramade om Rume extra länge. En del gasbasselusker ville följa med till Morgans våm för att lära dem att dansa och spela. Vi gav oss iväg till det nedre hålet. Passerade magarna och flöt på kulorna genom den sura löpmagen. I komockan riggade Pilóbolus upp sina avfyrningsramper. Nu gällde det bara att han siktade rätt.

”Kan du skicka oss till Morgans våm?” frågade jag.

”Det beror på” sa Pilóbolus. ”Känner ni igen hennes röst.”

”Vad då för röst?” sa Morgan.

”Alla våmmar har en röst” sa Pilóbolus. ”Vet ni inte det?”

”Menar du skaparens röst?” sa Morgan.

Just då hördes ett kraftfullt råmande i fjärran. Morgan kände igen det och sken upp. Pilóbolus ställde in siktet perfekt.

Kulorna sköts iväg en efter en och jag tyckte mig höra ett svagt skällande när jag for genom luften. Men sen tog fartvinden tag i mitt hår och bruset dränkte alla andra ljud.

Det blev glädjescener när vi föll ner i Morgans våm. Det bjöds upp till dans och alla skrattade när de försökte hänga med i svängarna. Bastinnan höll sig i bakgrunden och stirrade på de uppsvällda magarna som gav ifrån sig ljud som fick hela hennes kropp att vibrera. Hon fick träffa basselusker från en annan våm. Det som hon alltid drömt om. När dansen tog slut simmade hon fram och kramade om oss. Hon ville veta allt vi varit med om. Det var så mycket som hade hänt. Men det första vi borde göra var att befria den gamla Pilóboluskulan som varit instängd så länge. Morgan såg på mig och nickade. Tillsammans simmade vi mot det nedre hålet. Bastinnan tog fram kulan och jag berättade om Pilóbolus som bodde inuti. Hur han hade hjälpt oss att färdas mellan våmmarna. Hur han låg skyddad i sin kula för att kunna ta sig till sin egen värld som låg utanför vår. När kulan vaknade förvandlades han till en skimrande väv som omslöt allt i sin närhet. Jag berättade om hur vi hade sjunkit ner och låtit oss omfamnas av hans mjuka värme när kylan slet i våra kroppar. Det var aldrig meningen att Pilóbolus skulle hållas fången. Han ville bara passera genom våmmen på väg mot sin egen värld, och nu var

det dags att släppa iväg den gamla kulan. Jag såg på Bastinnan och förklarade att jag skulle följa med Pilóbolus och ta mig till min egen värld nu. Hon nickade, om än motvilligt. Samtidigt kunde hon inte låta bli att fråga.

”Fick ni se skaparen?”

”Ja det fick vi”, sa jag. ”Morgan kommer att berätta allt.”

Bastinnan nickade och fortsatte

”Kommer du tillbaka?”

”Jag vet inte”, sa jag. ”Men om jag gör det, så lovar jag att ta med dig på en färd mellan våmmarna så att du får träffa Pilóbolus.”

Bastinnan log mot mig och jag klappade kulan med min hand. Jag hoppades att sprickorna inte nått för djupt, så att även denna Pilóbolus skulle få omsluta sin egen värld och bilda nya kulor, och att jag skulle få en liten hyf som skulle hjälpa mig hem. Jag släppte iväg kulan och lät den driva mot hålet. Sen tog jag några rejäla simtag och simmade ifatt. När jag vände mig om såg jag basseluskerna ligga på rad i soppan och vinka till mig. Jag vinkade tillbaka. Torkade tårarna... och försvann ut genom hålet.

När jag landat i komockan gjorde Pilóbolus en tunn smidig hyf till mig. Och när jag lagt ner den i det utsugna sjöodjuret så sköt jag upp som en raket mot himlen. Plötsligt stod jag

där i hagen med ena foten i en komocka medan Smirre skällde för allt vad han var värd. Han ville slicka mig i ansiktet men kunde inte för koskiten. Jag var minst lika kletig som när jag trillat i glid-minan. Smirre viftade på svansen, och det var ingen tvekan om att han ville ut ur hagen. Vi gick hemåt. Jag var ordentligt hungrig nu. Men Smirre drog åt ett annat håll. Han ville in i skogsdungen och den lilla gölen därinne. Och då förstod jag. Han tyckte att jag skulle bada först, och visst hade han rätt. Jag dök i och gnuggade bort allt kobajset. När jag kom upp blöt och ren hoppade han upp och slickade mig i ansiktet. Sen rullade vi runt i gräset och skrattade. Jag är säker på att han också skrattade och jag brydde mig inte om hungern längre. Jag ville bara ligga i gräset och känna hans varma huvud mot min mage. Det började bli kväll. Stjärnorna tändes en efter en. Jag tänkte på alla planeter som kretsade runt dem. Någonstans fanns det kanske världar som liknade vår. Det blev mörkare och mörkare. Stjärnorna gnistrade allt mer. En stjärna föll, och det såg ut som om någon kastat ett brinnande rep ut över himlavalvet. Det glödde till ett ögonblick och slocknade. När en stjärna faller får man önska vad man vill. Men jag önskade mig ingenting. För min önskan var redan uppfylld.

Med min nya starka röst skulle jag berätta för klassen om allt jag varit med om. Jag är Malva som har hittat den riktiga

Malva. En Malva med mod. Hon som med stadig röst viskar
upp mot stjärnhimlen: Det var en gång en flicka som hette
Malva. En dag vågade hon ge sig in i en lång resa... en resa
som ingen annan gjort förut.

Persongalleri och ordlista

Malva, huvudperson. En flicka som vill bli modig.

Morgan, en bakterie som blir Malvas vän i våmmen.

Rume, en annan bakterie som blir Malvas vän.

Bastinnan, den högsta ledaren i Morgans våm.

Pilóbolus, en svamp som växer på bajs. Helst hästbajs.

Art, en svamp som kan fånga nematoder. Heter egentligen Arthrobotrys.

Zym, ett verktyg som bakterier använder för att klippa sönder grästrådar. I verkligheten säger man enzym.

Väm, kons största mage.

Skaparen, en ko.

Nematod, en slags mikroskopisk mask.

Eftertext

Malva skulle ha svårt att klara sig i våmmen om denna historia var på riktigt. Hon skulle behöva syrgastuber i så fall, för det finns ingen luft i våmmen. Men det finns annan gas. Metan och koldioxid som gasbasseluskerna har gjort. För basseluskerna finns faktiskt på riktigt. Men man brukar kalla dem bakterier istället för basselusker. Och det mesta som jag har berättat om i denna bok är faktiskt sant. Metanbakterierna gör mycket gas. Korna måste rapa en gång i minuten för att bli av med den. Annars skulle de bli som stora ballonger. Tänk dig en koballong som stiger upp i skyn. Det hade varit en rolig syn. Men kanske inte så roligt för kon.

I verkligheten har bakterierna ingen mun och inga ögon. Och de kan varken se eller prata. Men de klipper sönder grästrådarna i små bitar som kon kan suga upp genom sina tarmar. Vi har också bakterier i våra tarmar. Och du har säkert märkt att de gör gas även hos oss. Men inte lika mycket som metanbakterierna i våmmen. Våra tarmbakterier kan inte klippa sönder

trådarna i gräset. Om vi äter gräs så hamnar det i bajskorven. Men korna gör om gräset till mat som vi kan äta. Mjölk, ost och kött till exempel.

Även Pilóbolus finns på riktigt och han är en svamp precis som fjällsoppen. Du kan träffa honom om du vill. Men egentligen är det fel att säga honom. För det finns inga han- och honsvampar. Men i boken gör jag det ändå. Det blir lättast så. Pilóbolus växer helst på bajs från gräsätare. Hästar, kor och får till exempel. Det är lättast att hitta honom på hästbajs. Du kan ta en nyfallen hästtolle med en plastpåse så slipper du smutsa ner fingrarna. Lägg den i en glasburk med fuktigt hushållspapper i botten. Gör några hål i locket, eller skruva på det löst så att luften kommer in. Pilóbolus behöver luft precis som vi. Det är därför han passerar igenom våmmen och väntar med att växa tills han kommer ut i bajset. Om du väntar några dagar så kommer din hästtolle att bli luddig av Pilóbolus hyfer. Snart kommer du att se avfyrningstornen med svarta kulor längst upp. De är jättesmå, men du kan se de svarta prickarna tydligt. Om du ställer burken vid ett fönster så kommer kulorna att vända sig mot ljuset. Pilóbolus vänder sig mot solen för att skjuta iväg kulorna långt ifrån bajset. Då ökar chansen att de hamnar bland friskt gräs där hästar och kor gärna betar. Och då kan han bli slukad på nytt och hamna i en ny bajshög, för det är där han trivs som allra bäst.

Det fina med att passera genom våmmen är att Pilóbolus alltid är först på plats. Andra svampar måste landa med sina sporer på bajset innan de kan gro. Och det kan ta flera dagar. Men Pilóbolus gror direkt och kan ha hästtollen alldeles för sig själv. I alla fall i några dar. Om du väntar kommer du att få se andra svampar som också börjar växa på din hästtolle. Men titta först på Pilóbolus. När han skjutit iväg sina kulor, eller sporer som de egentligen heter, fastnar de på insidan av glasburken. Du kan titta på bilden nedan så får du se hur Pilóbolus ser ut.

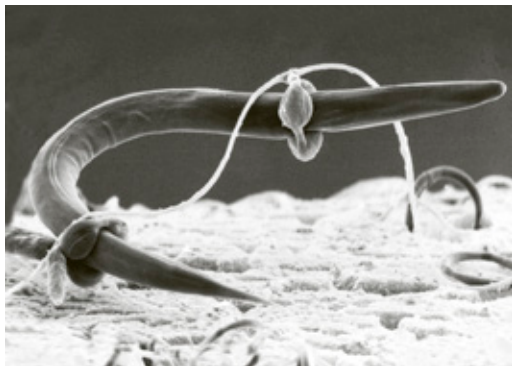
Nematoderna kan vara riktigt jobbiga även i verkligheten. Både kor och hästar kan bli sjuka av dem. Även vi människor kan få mask i magen. Men det är inte så vanligt. När djuren fått i sig nematoder blir de svaga och orkar knappt äta. Det

Så här ser Pilóbolus ut när han växer på hästbajs. Ser du de svarta kulorna längst upp på avfyrningsramperna?

låter kanske otroligt men Art finns också i verkligheten. Han heter egentligen *Arthrobotrys*, men det är så svårt att säga. Art gör små öglor på sina hyfer som nematoderna fastnar i. Se på bilderna och youtubefilmen nedan hur de kan se ut. Han blåser upp öglan som en ballong så att nematoden inte tar sig loss. Sen växer han in i nematoden med sina hyfer och suger i sig innehållet. Det finns många olika svampar som kan döda nematoder. En del kan man ge som medicin till djuren som blivit sjuka.

Bilden av kvinnan och mannen och strecken som bildade en stjärna finns också på riktigt. Den är ingraverad på rymdsonden Pioneer 10 som skickades ut i rymden 1972 för att försöka kontakta eventuella utomjordiska civilisationer.

*Här har en nematod fastnat i Arts lasso. Art heter egentligen *Arthrobotrys*.*

Här kan du se hur Arts ögla fungerar. När nematoden simmat in så blåses öglan upp som en ballong.

Vill du titta på när *Pilóbolus* skjuter iväg sina sporer, kolla här:

<https://www.youtube.com/watch?v=TrKJAojmB1Y>

<https://www.youtube.com/watch?v=T8OAmcUnm4g>

Vill du se hur svampar fånga nematoder så kolla här:

<https://www.youtube.com/watch?v=UktdrojLPAM>

www.storge.se

Håkan Wallander, *Malvas mystiska flaskpost*

© Text: Håkan Wallander & Storge Förlag

© Bild: Lisa Johansson

Redaktör: Hamdi Özyurt

Layout: Lisa Johansson & Max Laserna

Tryck: Bulls Graphics, Halmstad 2019

ISBN 978-91-88453-28-0